

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การบริหารงานของสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ ภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำได้หลายสื่อ” ในช่วงรัฐบาลของพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการปรับโครงสร้างการบริหารงานของสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ ด้วยการรวมส่วนข่าวโทรทัศน์ และส่วนข่าววิทยุเข้าด้วยกัน ภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำงานได้หลายสื่อ ผู้ศึกษาได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-Depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ผู้กำหนดนโยบายผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติการ และใช้การวิเคราะห์เอกสารสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis)

ส่วนที่ 1

ศึกษาการบริหารงานของสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ ภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำงานได้หลายสื่อ

ผลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการบริหารงานของสำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ ภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำงานได้หลายสื่อ หรือ one man news พบว่า การนำรูปแบบการทำงานในลักษณะดังกล่าวมาใช้ ก็เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณขององค์กร ลดความซ้ำซ้อนในการบริหารงาน และเป็นการพัฒนาศักยภาพของตัวผู้สื่อข่าว ผลจากการสัมภาษณ์ถึงแนวคิดดังกล่าว สามารถแยกประเด็นในการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. จุดเริ่มต้นของแนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำงานได้หลายสื่อ และโครงสร้างการบริหารงาน
2. รวมข่าวโทรทัศน์และข่าววิทยุเข้าด้วยกัน
3. กระบวนการทำงานภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำงานได้หลายสื่อ

จุดเริ่มต้นของแนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำงานได้หลายสื่อ

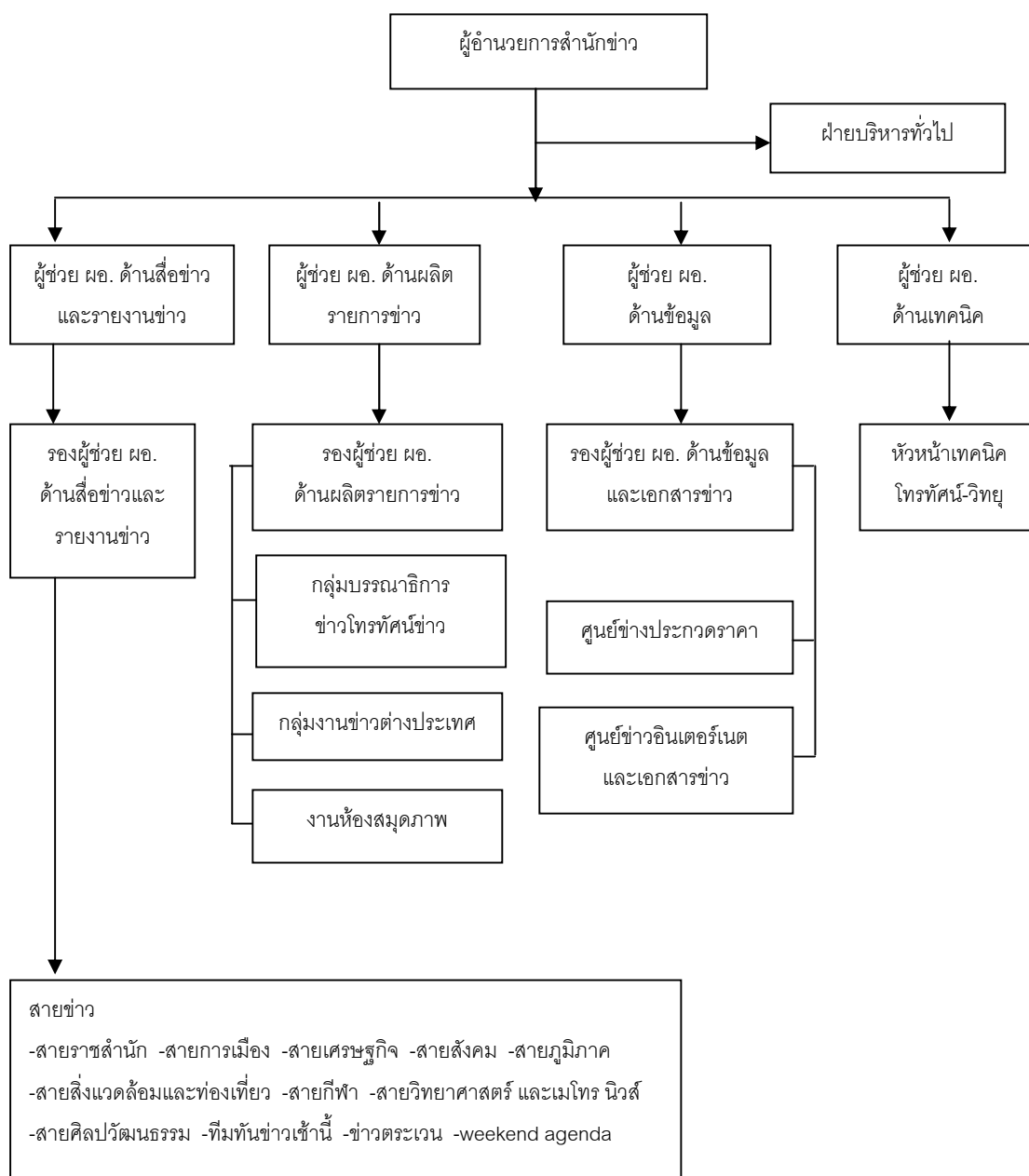
จากเดิมที่ผู้สื่อข่าวของกรมประชาสัมพันธ์ ในที่นี้หมายถึงผู้สื่อข่าวที่สังกัดในส่วนข่าวโทรทัศน์ และส่วนข่าววิทยุ มีการแยกการทำงานกันอย่างชัดเจนทั้งเรื่องของการการบริหารจัดการด้านบุคลากร งบประมาณ และรถข่าว เป็นต้น คุณปราโมช รัฐวินิต สมัยเมื่อครั้งเป็นหัวหน้าฝ่ายข่าว 4 ทำหน้าที่ในการควบคุมงานข่าวเฉพาะวิทยุ โดยขณะนั้นมีแนวคิดในการที่จะยกระดับกองข่าวในประเทศ (Local news Divisions) ขึ้นเป็นสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ โดยนำเอากองข่าวต่างประเทศ (International news Divisions) และฝ่ายข่าวสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 มารวมเข้าด้วยกัน เพื่อยกฐานะจากผู้อำนวยการกองระดับ 8 เป็นผู้อำนวยการสำนักระดับ 9

ทั้งนี้ เมื่อมียกฐานะขึ้นเป็นสำนักข่าวแล้ว ผู้อำนวยการสำนักข่าวขณะนั้นเมื่อปี 2538 ได้กำหนดแนวทางในการทำงานของผู้สื่อข่าวกรมประชาสัมพันธ์ โดยผู้สื่อข่าวแต่ละคนจะต้องทำงานได้ 3 สื่อ ในการผลิตภาพ เสียง และตัวหนังสือ เพื่อส่งข่าวเข้าไปจัดเก็บในฐานข้อมูลข่าว โดยกองบรรณาธิการข่าว โทรทัศน์ วิทยุ และสารสนเทศ สามารถเรียกข้อมูลไปใช้ได้ทันที เพื่อประหยัดงบประมาณ และพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถทำงานได้หลายกหลายคลอบคลุมในหลายสื่อที่สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ ให้บริการ ทั้งโทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต คุณปราโมช รัฐวินิจ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ กล่าวว่า สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์มีโครงสร้างการบริหารแบ่งเป็น 4 ส่วน 1 ฝ่าย ภายใต้การควบคุมของผู้ผู้อำนวยการสำนักข่าว โดยมีผู้อำนวยการส่วนทั้ง 4 ส่วนเป็นผู้ช่วยในแต่ละด้าน ร่วมกับผู้ช่วยผู้อำนวยการส่วน ตามโครงสร้างข้างล่างนี้

...ได้แนวคิดนี้ จากการเดินทางไปดูงานที่บีบีซี แนวคิดนี้มาใช้เพื่อออกแบบโครงสร้างการทำงานของข่าว กรมประชาสัมพันธ์ และได้เสนอปรับปรุงโครงสร้างกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือ ก.พ. เมื่อเห็นชอบแล้วได้มีการปรับโครงสร้างมาสู่กระบวนการบริหารจัดการ...(ปราโมช รัฐวินิจ, สัมภาษณ์)

ภาพที่ 4.1

โครงสร้างบริหารงาน สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์

ที่มา: เอกสารกำหนดกรอบโครงสร้างสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์

การดำเนินตามแนวคิดในระยะเริ่มแรก มีการนำบุคลากรของแต่ละกองเข้ามาเรียนรู้กระบวนการทำงานในสื่อที่ตนเองไม่ได้ทำอยู่ก่อนหน้านี้ แต่ไม่สามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากแต่ละคนมีความชำนาญเฉพาะด้าน จึงเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานแบบผู้สื่อข่าว 1 คนทำงานได้หลายสื่อ เมื่อผู้ปฏิบัติไม่ยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ประกอบกับผู้บริหารไม่ใส่ใจในการแก้ปัญหาอย่างจริงจัง จึงไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยมีสาเหตุหลักมาจากการที่ผู้ปฏิบัติไม่สนองตอบต่อแนวคิดนี้อย่างจริงจัง หลังจากนั้น ได้มีการเปลี่ยนผู้อำนวยการสำนักข่าวไปตามลำดับ โดยไม่มีผู้อำนวยการสำนักข่าว คนใดให้ความสนใจกับแนวคิดนี้ ปลดปล่อยให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามยถากรรม และที่ถือว่าเป็นช่วงของการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ คือ ในสมัยที่นายสุรนนท์ เวชชาชีวะ เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กำกับดูแลกรมประชาสัมพันธ์ มีนโยบายในการบริหารสื่อของกรมประชาสัมพันธ์ ด้วยการตั้งเป็นหน่วยบริหารรูปแบบพิเศษ Service Delivery Unit (SDU) โดยโอนผู้สื่อข่าวของสำนักข่าวบางส่วนไปทำข่าววิทยุ สังกัดสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และบางส่วนไปอยู่ข่าวโทรทัศน์ สังกัดสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 ในปี 2548 แต่ไม่สามารถดำเนินการให้ลุล่วงได้ เนื่องจากติดขัดในข้อกฎหมายและระเบียบราชการที่ได้มีการวางไว้เป็นกรอบแนวทางก่อนหน้านี้ ในระหว่างที่มีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น เกิดรัฐประหารโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข หรือ คปค. ในปี 2549 เกิดการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่กำกับดูแลกรมประชาสัมพันธ์ พร้อมกับมีการเปลี่ยนแปลงอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์จากคุณดุษฎี สิ้นเจมิสิริ มาเป็น คุณปราโมช รัฐวิจิธ ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของแนวคิดการรวมส่วนข่าวโทรทัศน์และส่วนข่าววิทยุเข้าด้วยกันอย่างจริงจัง ภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำได้หลายสื่อ ได้ถูกนำกลับมาใช้อีกครั้ง

การเดินหน้าปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานในปี 2550 ภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำงานได้หลายสื่อ ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะนั้น มีกำลังคนของทั้งวิทยุและโทรทัศน์ไม่เพียงพอ และระบบราชการก็ถูกดอง การของบประมาณจ้างบุคลากรเพิ่มเติมไม่ใช่เรื่องง่าย คุณพันธุ์ทิพย์ สุন্নทียะกุล อธิบดีรักษาการผู้อำนวยการสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ กล่าวว่า นโยบายสมัยอธิบดีปราโมช เป็นผู้บริหารกรมประชาสัมพันธ์ ต้องการให้รวมงานข่าวโทรทัศน์และข่าววิทยุเข้าด้วยกัน ส่วนหนึ่งเป็นการแก้ปัญหาขาดบุคลากร

แนวทางการรวมข่าวโทรทัศน์และข่าววิทยุเข้าด้วยกัน แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การรวมกันในแนวราบ และแนวดิ่ง

การรวมกันในแนวราบ คือ ในส่วนของกองบรรณาธิการข่าวโทรทัศน์มีทีมข่าว 10 ทีม ส่วนวิทยุมีทีมข่าว 5 ทีม แต่แหล่งข่าวมีมากกว่า 20 คน ทำให้มีทีมข่าวไม่เพียงพอต่อการออกไปทำข่าว หากมีการนำทีมข่าวมารวมกันทำให้มีผู้สื่อข่าวครอบคลุมขึ้น และประจำกระทรวงต่างๆ มากขึ้น”

สำหรับการรวมกันในแนวดิ่งนั้น ผู้สื่อข่าวจะมีทักษะในการข่าวออกได้ทั้งวิทยุโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ การใช้รถข่าว ก็ลดจำนวนการใช้ลง สามารถนำมากระจายได้มากขึ้น และประหยัดการใช้อุปกรณ์สำนักงาน เช่น การส่งหมายข่าวของหน่วยงานต่างๆ มายังกองบรรณาธิการ เดิมต้องรับแฟกซ์ทั้งจากกองบรรณาธิการวิทยุและโทรทัศน์ เมื่อรวมกัน ก็ส่งเพียงแค่นี้เดียว ถือเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ทั้งนี้ หากต่างคนต่างทำ จะส่งผลทำให้การนำเสนอข่าวของกรมประชาสัมพันธ์ ขาดความเป็นเอกภาพ ส่งผลต่อการเจรจาต่อรอง ในการผลิตสื่อหรือของบประมาณ เมื่อรวมกันก็สามารถแสดงศักยภาพให้เห็นได้ว่าใน 1 ชิ้นงานที่รับทำ สามารถป้อนสื่อได้หลายสื่อ

... ONE MAN NEWS เป็นแบบอย่างของโลกที่เริ่มใช้ เนื่องจากประหยัดเรื่องของ economy of scale ได้มาก ถ้าเรามีสื่อวิทยุ ทีวี สื่อสารสนเทศ ในงานเหตุการณ์เดียวกัน เราต้องส่งทีมงานไปถึง 3 ทีม เราต้องเปลืองอุปกรณ์เสริมต่างๆ เราต้องเปลืองรถ เปลืองเงินค่าใช้จ่ายต่างๆ ทั้งที่ 1 ชิ้น แล้วบุคคลมีศักยภาพ ก็สามารถทำได้เลย... (พันธุ์ทิพย์ สุন্নทียกุล, สัมภาษณ์)

การใช้ทรัพยากรทั้งเครื่องมือและบุคลากรในแง่ของการบริหารงานร่วมกันของส่วนข่าวโทรทัศน์และส่วนข่าววิทยุ เป็นเรื่องของการคุ้มค่า ซึ่งเป็นหลักในการบริหารงานจัดการทั่วไป แต่ในการบริหารงานด้านข่าวสารในฐานะที่เป็นหน่วยงานของรัฐ จะมีหลักในการทำงานเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน กล่าวคือ กรมประชาสัมพันธ์มีหน้าที่ส่งข้อมูลข่าวสารของรัฐผ่านสื่อไปยังประชาชน ทั้งเชิงนโยบายและการทำงานของหน่วยงานราชการโดยทั่วไป ทั้งนี้ ต้องการให้ประชาชนได้รู้และเข้าใจในนโยบายและการปฏิบัติหน้าที่ของภาครัฐ ซึ่งเมื่อเข้าใจนโยบายรัฐบาลแล้วจะต้องเข้าใจถึงวิธีปฏิบัติ ของส่วนราชการต่าง ๆ ที่รับนโยบายไปผลสุดท้าย ประชาชนจะได้อะไรจากการกำหนดนโยบายของรัฐ นี่คือนโยบายของกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งหน่วยงานของกรมประชาสัมพันธ์ มีถึง 8 เขต 8 จังหวัด สามารถนำเสนอข่าวได้ครอบคลุมทั้งหมด มีสถานีวิทยุทั้งหมด 147 สถานี หมายความว่า เมื่อมีภารกิจในการสื่อสารข้อมูลให้ประชาชนรับทราบ ทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ซึ่งข้อมูลข่าวสารของรัฐจะต้องถูกส่งถึงประชาชน

ในหลากหลายรูปแบบ และสิ่งสำคัญก็คือตัวเนื้อหาสาระหากไม่มีการกระจายระบบข้อมูลที่เป็นเอกภาพ ถูกต้องแม่นยำ เชื่อมโยงกัน อาจทำให้การสื่อสารระหว่างทางมีความผิดพลาด จึงอีกเหตุผลของการทำงานร่วมกันของชาวโทรทัศน์และชาววิทยุให้เกิดความคุ้มค่าในการทำงาน

การบริหารข้อมูลข่าวสารเป็นเอกภาพ คือ การรวบรวมข่าวทั้งหมดจากหน่วยงานที่มีอยู่มารวมอยู่ในส่วนกลาง อย่างเป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็นสื่อใดก็ตาม ทุกคนสามารถใช้ข้อมูลจากระบบส่วนกลางได้เท่าเทียมกัน ทำให้มีเอกภาพในการทำงาน

อย่างไรก็ตาม การที่สื่อวิทยุเกิดก่อนโทรทัศน์ คนส่วนหนึ่งที่ทำงานวิทยุจะมีความชำนาญด้านวิทยุสูงมาก สามารถเผยแพร่ข่าวสารทั้งวิธีการเขียนและใช้เสียง ให้ประชาชนเห็นภาพได้ และการที่คนวิทยุต้องมาทำโทรทัศน์ด้วย จำต้องใช้ทักษะในการแปลงตัวหนังสือให้ออกมาเป็นภาพเพื่อส่งชาวโทรทัศน์ ซึ่งเมื่อมีภาพคำบรรยายก็ต้องน้อยลงเป็นสิ่งที่คนทำวิทยุต้องปรับตัวขณะเดียวกัน คนโทรทัศน์คุ้นกับการที่มีภาพเป็นตัวเล่าเรื่อง แต่ไม่คุ้นเคยกับการเขียนข่าวยาว คนทำโทรทัศน์จะต้องเขียนภาพให้เป็นตัวหนังสือ และการใช้เสียง ที่ผ่านมาจากกรมประชาสัมพันธ์พยายามให้ทักษะของคนวิทยุและคนที่วิสามารถสอดคล้องกันโดยช่วงที่มารับผิดชอบมีการรวมทั้ง 2 สื่อเข้าด้วยกัน

คุณพรทิพย์ อุทกภาชนี ผู้อำนวยการสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ กล่าวว่า การบริหารงานบุคลากรของสำนักข่าวนั้น ต้องกำหนดงานภารกิจให้ชัดเจน และว่าใครมีหน้าที่ และขอบเขตแค่ไหน ทั้งนี้ ต้องดูวิธีการทำงานร่วมกัน แต่การทำงานที่มีวัฒนธรรมองค์กร ทำให้การทำงานระหว่างวิทยุและโทรทัศน์ ยังไม่รวมกันอย่างแนบแน่น ซึ่งในมุมมองของผู้บริหารการทำงานร่วมกันเป็นผลดีต่อองค์กร ทำให้คนมีทักษะหลากหลาย

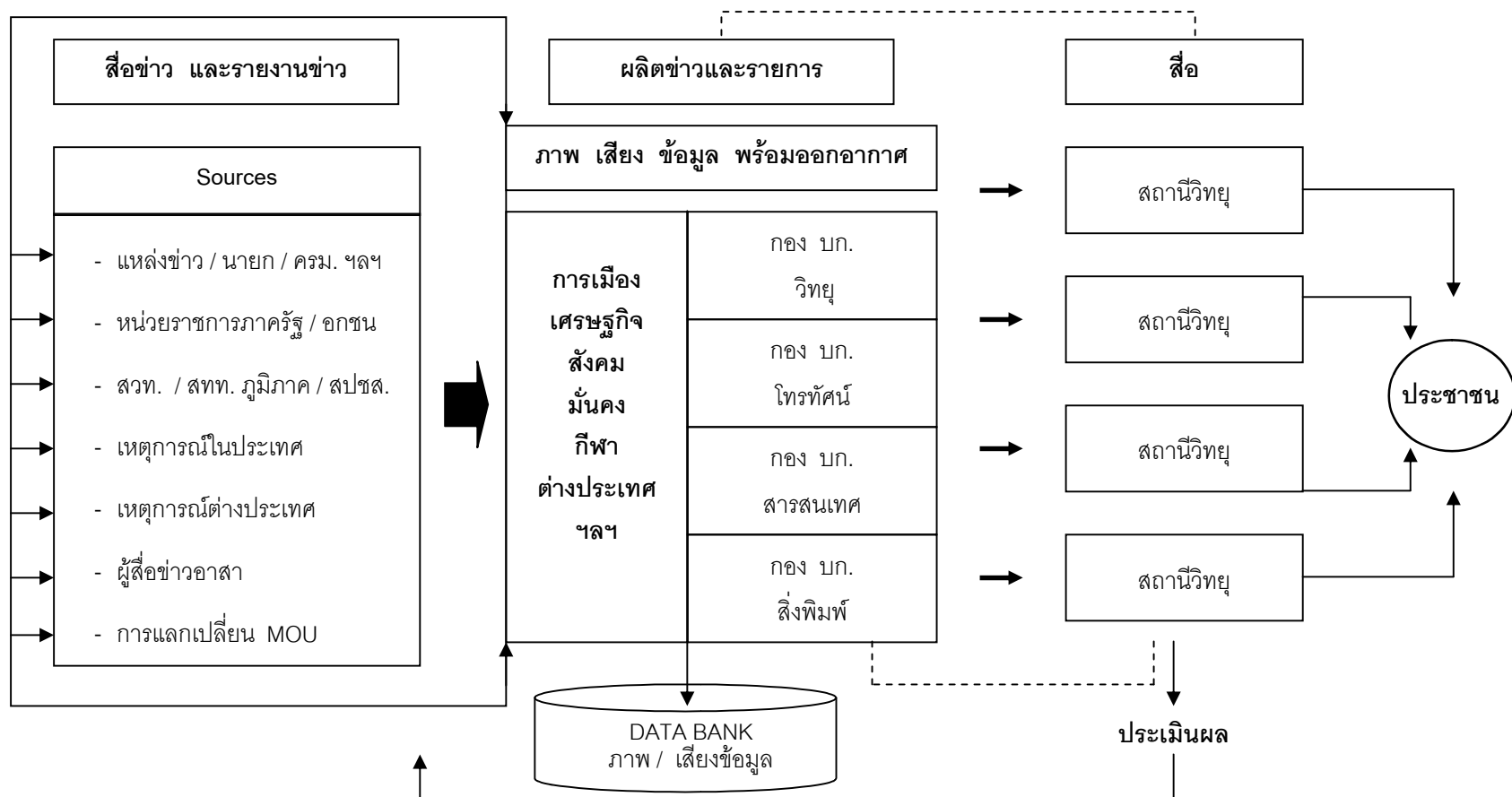
...ในโลกอนาคตข้างหน้าเราปฏิเสธไม่ได้ว่า โลกของสื่อได้ก้าวข้ามแบบไร้พรมแดนไปแล้ว ภาษา ความสามารถ ต้องอยู่ในคนรุ่นใหม่ที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ และลึกๆ แล้วคนรุ่นใหม่จะนำความสำเร็จ และพร้อมเปลี่ยนวัฒนธรรมในการทำหน้าที่ของตนเอง... (พรทิพย์ อุทกภาชนี, สัมภาษณ์)

รวมชาวโทรทัศน์และชาววิทยุเข้าด้วยกัน

เมื่อให้บุคลากรข่าวไม่สามารถทำงานได้ทุกสื่อ เนื่องจากมีความเชี่ยวชาญและความชำนาญไม่เท่ากัน เช่น กรณีของผู้สื่อข่าววิทยุ มีการนำมาพัฒนาทักษะด้านงานชาวโทรทัศน์ สามารถพรีเซนต์หน้าจอได้หรือไม่ หากพบว่ามีความสามารถก็ส่งเสริม หากเรื่องใดที่ยังไม่มีความชำนาญก็จัดให้มีการอบรม ทางด้านเนื้อหา ประเด็นข่าว และการนำเสนอ รวมทั้งจัด

เวิร์คช็อปเรียนรู้การทำงานของกองบรรณาธิการทั้งข่าวโทรทัศน์ และข่าววิทยุ และจำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญมาคอยให้คำแนะนำชี้ประเด็นได้ว่าอะไรคืออะไร พร้อมกับพัฒนากอง บก. ให้สามารถวิเคราะห์สถานการณ์และเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ เพื่อต่อยอดประเด็นข่าวในการมองไปถึงอนาคต มีหูตากว้างไกล ควบคู่กับการมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม ขณะเดียวกันบุคลากรข่าวต้องมีความตื่นตัวในการทำงาน ถ้าทำได้จะเป็นผู้สื่อข่าวพันธุ์ใหม่อย่างที่เราเห็นในสำนักข่าวต่างประเทศ นอกจากนี้ได้มีการวางระบบสารสนเทศให้เป็นแนวทางที่ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ในเวลาเดียวกันแล้วนำข้อมูลเหล่านั้น ไปเผยแพร่ในสื่อของกรมประชาสัมพันธ์ได้พร้อมกัน จะเห็นได้ว่าระบบของการรับข่าว การป้อนข่าวเข้ามาในระบบถึงข่าวนี้นี้ คือการวางระบบเชื่อมโยงข้อมูลของทุกส่วนเข้าไว้ด้วยกันอย่างเป็นระบบ ดังแผนภาพกระบวนการปฏิบัติงาน

ภาพที่ 4.2
กระบวนการปฏิบัติงาน

ที่มา : เอกสารทางวิชาการ การจัดระบบการนำเสนอข่าวอย่างครบวงจร ผ่านสื่อวิทยุ โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อที่จะเกิดใหม่ในอนาคตของกรมประชาสัมพันธ์ ของคุณพันธุ์ทิพย์ สุন্নทียะ

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การทำงานของทั้งงานข่าววิทยุ และข่าวโทรทัศน์ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันมากขึ้น ส่วนหนึ่งได้มีการแลกเปลี่ยนกองบรรณาธิการวิทยุไปทำข่าวโทรทัศน์ พบว่า มีความคล้ายคลึงกันในเรื่องของประเด็นข่าว แต่ในเรื่องการติดต่อภาพและวิธีการทำงาน บางส่วนก็แตกต่างกันอยู่บ้าง หากมีการเรียนรู้ การทำงาน และเปิดให้มีการฝึกอบรม แต่การเข้าไปพัฒนาในจุดนี้ ยังทำไม่ได้เต็มที่ที่จะพัฒนา ให้นักข่าวทั้งสองสาขาสามารถเรียนรู้เทคนิค การทำข่าวทั้งสองสื่อ ขณะเดียวกันร่วมสายข่าวรวมกันทั้งวิทยุ และโทรทัศน์ พยายามปรับให้ทั้งสองเข้าหากัน คุณ พันธุ์ทิพย์ สุนันทียะกุล ระบุว่า ทีมที่เราารวมกันในเรื่องของหัวหน้าสาย ต้องยอมรับว่า หน่วยงานราชการยี่ระดับซี เป็นตัวตั้ง มีสายบังคับบัญชา ทำให้ผู้ที่มีความสามารถแต่อาจใฝ่ใถ่กว่า หรือไม่ได้เป็นราชการ ไม่ได้รับการยอมรับ นี่คือการระบบราชการที่เป็นปัญหา ซึ่งถือว่าเป็นจุดบอดของสำนักข่าว แต่สิ่งหนึ่งที่ไม่เปลี่ยนได้ คือการที่คนไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลงไม่มีการควบคุมทำให้การยอมรับเป็นอุปสรรค ซึ่งเราต้องรู้ทฤษฎีของการเปลี่ยนแปลง

คุณพันธุ์ทิพย์ สุนันทียะกุล รักษาการผู้อำนวยการสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ กล่าวว่า แนวทางที่เราทำเราได้ทำไปแล้วแต่ทำได้แค่ครั้งเดียว จะเห็นว่าการโยกบุคคล และปรับและผู้บริหารต้องแข็ง ต้องรู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น และต้องมีจุดยืนของตัวเอง จะประนีประนอมกันอย่างไร ซึ่งจะเห็นว่างานในช่วงนั้นก้าวหน้ามาก มีการพัฒนาการของตัวเอง ไปส่วนหนึ่งหน้าจอทีวีก็มีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย อะไรที่สามารถสนับสนุนได้ต้องอยู่ในขอบเขต แต่การดำเนินการที่ผ่านมา เปรียบได้เหมือนในตะกร้าที่ใส่วัตถุดิบ ถึงแม้ว่าจะมีการละลายวัตถุดิบในนั้น ยังไม่มีวัตถุดิบใหม่ ถึงแม้จะดำเนินการอย่างไร ก็ยังเป็นแบบเดิมอยู่ ซึ่งเราต้องพัฒนาไปอย่างไรเป็นเรื่องที่ต้องคิด

“...บุคลากรด้านการข่าวมีความเป็นอัตตาตัวตนสูง ยิ่งมีมากก็ไม่ยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ดังนั้น ในช่วงที่อธิบดีปราโมชให้เริ่มรวมข่าวทีวีและวิทยุเข้าด้วยกัน ถ้าละลายพฤติกรรมเขาไม่ได้ คุณก็ต้องโยกเขา หรือแซ่แข็งเขาไปเลย...” (พันธุ์ทิพย์ สุนันทียะกุล, สัมภาษณ์)

เมื่อการปรับทัศนคติให้ยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงได้ในระดับหนึ่งแล้ว ได้มีการกำหนดสายการบังคับบัญชา กล่าวคือ ผู้อำนวยการสำนักข่าว จะเป็นผู้คุมสำนักข่าวทั้งหมด และจะมีผู้อำนวยการส่วนต่างๆ ทั้ง 4 ส่วน แต่ละโครงสร้าง จะมี ผอ. ส่วนเป็นผู้ดูแล ผู้อำนวยการสำนักข่าว จะคุมทั้งวิทยุ และโทรทัศน์ ซึ่งอันนี้ต้องเชื่อมโยงให้ทั้ง 2 กอง สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างไร ขณะเดียวกัน 2 กองนี้ต้องประชุมร่วมกันด้วยว่า จะเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารและการทำงานกันอย่างไร แล้วนำเรื่องของเทคโนโลยีเข้าสนับสนุน ทั้งนี้ ผู้อำนวยการใหญ่ จะดูแลนโยบายทั้งหมด

ปัญหาอะไรติดขัดก็ควบคุมดูแล หากแต่ละส่วนมีความแข็งแกร่งงานก็จะเดินไปได้ แต่ถ้าเกิดปัญหาขึ้นผู้อำนวยการก็ต้องชี้แจงสิ่งที่เกิดขึ้นให้ได้

สำหรับกลยุทธ์ในการทำข่าวของสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ มีโจทย์ว่าจะทำอย่างไรที่จะกระจายข้อมูลข่าวสารไปสู่ผู้รับสารได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ พยายามที่จะเป็นผู้นำในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของทางการและพยายามทำองค์กรให้มีจิตสำนึกว่าทุกคนในองค์กรสามารถทำงานแทนกันได้

กระบวนการทำงาน

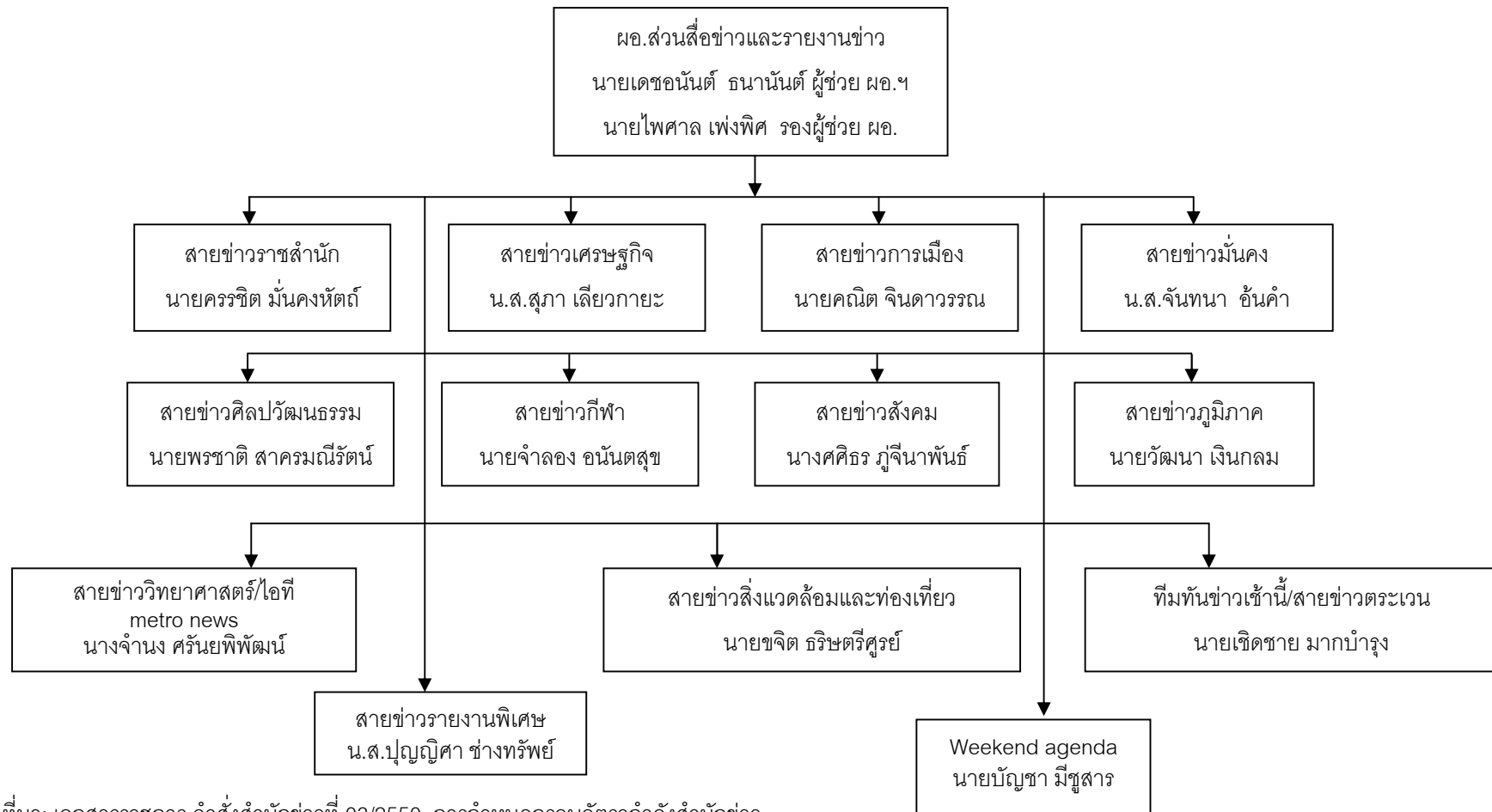
จากที่ได้กล่าวไปข้างต้น สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ แบ่งการทำงานออกเป็น 4 ส่วน 1 ฝ่าย มีการแบ่งหน้าที่การทำงานอย่างชัดเจน โดยจะรับมอบคำสั่งจากผู้อำนวยการสำนักข่าว ซึ่งในแต่ละส่วนมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. ส่วนสื่อข่าวและรายงานข่าว

ลักษณะของการทำงานในช่วงปี 2550 ที่ผ่านมา ได้มีการร่วมส่วนข่าวโทรทัศน์ และข่าววิทยุเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดหน้าที่ที่ชัดเจนว่าการสื่อข่าวจะต้องขึ้นอยู่กับส่วนสื่อข่าวและรายงานข่าว จะดูแลรับผิดชอบในส่วนของผู้สื่อข่าว ในการออกไปหาข่าวที่จะต้องได้ทั้ง ข้อมูลที่เป็นภาพและเสียงเข้ามารวมกัน โดยจะมีหัวหน้ากลุ่มบรรณาธิการดูแลส่วนของการผลิต นอกจากนี้ยังมีหัวหน้าสายข่าวรับผิดชอบข่าวในแต่ละสาย และในแต่ละสายจะมีผู้สื่อข่าวประจำเป็นของตัวเองมีช่างภาพ ลักษณะของการบริหารงานเป็นการอิงระบบราชการตามสายบังคับบัญชาจากบนลงล่างมอบเป็นทอดๆ จากผู้อำนวยการสำนักข่าว ลงมายังผู้อำนวยการส่วนสื่อข่าวและรายงานข่าว หัวหน้ากลุ่มบรรณาธิการข่าว และหัวหน้าสายข่าว ตามลำดับ ดังแผนภาพที่ 4.3 แต่ถ้าเป็นลักษณะงานการปฏิบัติงาน หัวหน้าสายข่าวจะรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานจากผู้สื่อข่าว แล้วนำมารายงานให้หัวหน้าส่วนข่าว จากนั้นจะนำเสนอเรื่องต่อผู้อำนวยการส่วน ก่อนนำหารือในที่ประชุม ซึ่งเป็นการสื่อสารจากล่างขึ้นบน

ภาพที่ 4.3

โครงสร้างส่วนสื่อข่าวและรายงานข่าว

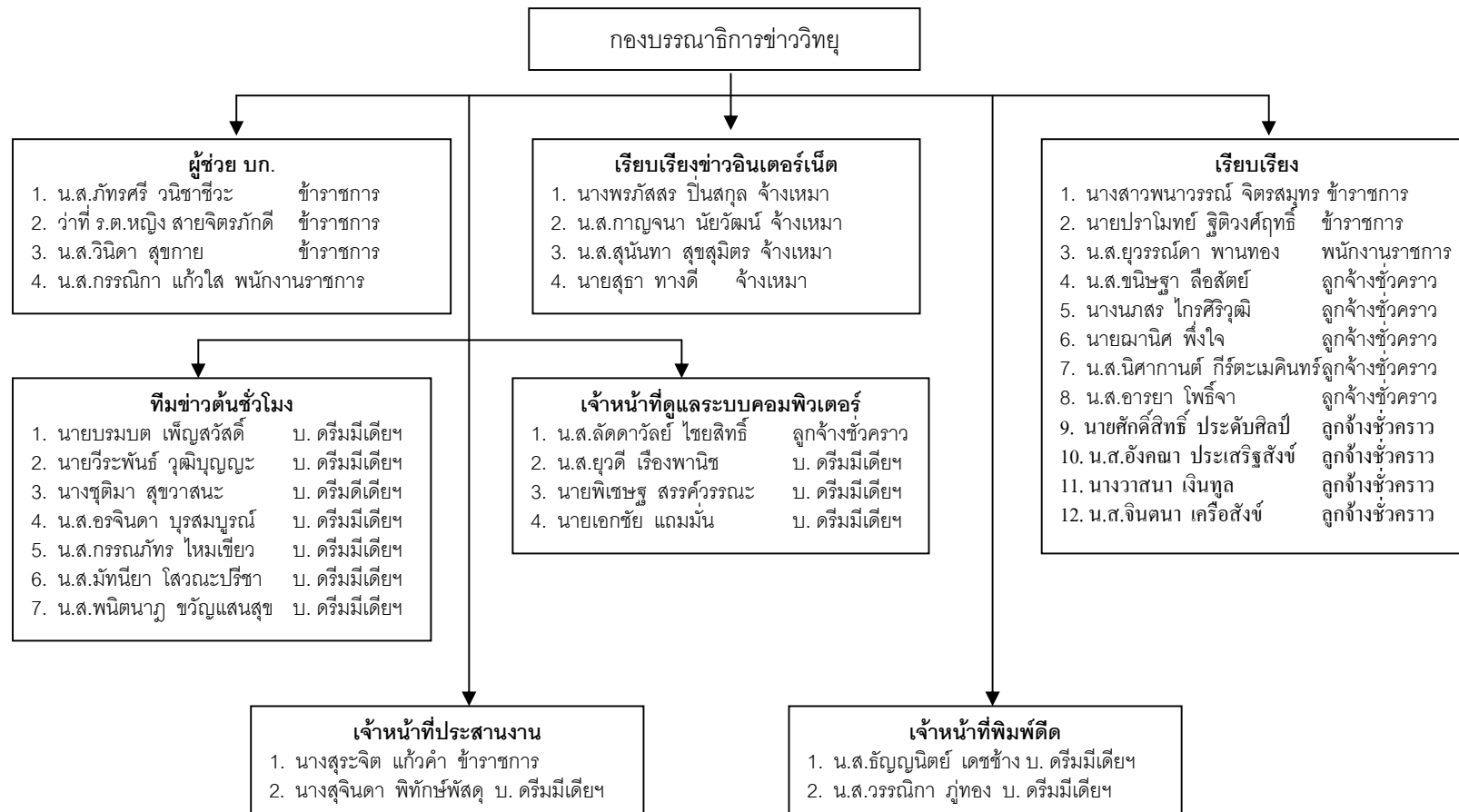

ที่มา: เอกสารราชการ คำสั่งสำนักข่าวที่ 03/2550 การกำหนดกรอบอัตรากำลังสำนักข่าว

คุณเดชอนันต์ ธนานันต์ ผู้อำนวยการส่วนสื่อข่าวและรายงานข่าว กล่าวว่า การทำงานทั้งส่วนข่าวโทรทัศน์และข่าววิทยุ จะมีวิธีการสำคัญผ่านการประชุมโต๊ะข่าว 2 ครั้งใน 1 วัน เพื่อหารือพูดคุยถึงประเด็นที่จะทำข่าวในแต่ละวันซึ่งผู้บริหารจะนำนโยบายมามอบไว้ที่โต๊ะข่าว เพื่อขยายผลต่อการทำงานของรัฐบาลขณะเดียวกันการทำงานในส่วนฝ่ายผลิตรายการข่าว จะมาสะท้อนในการประชุมที่โต๊ะข่าวอันไหนแก้ไขได้ก็แก้ถ้าแก้ไม่ได้ก็เสนอผู้บังคับบัญชา นอกจากนี้ยังมีเรื่องของการทำงานปฏิบัติงานตามปกติว่าจะใช้ประเด็นข่าวและติดตามประเด็นไหนโดยให้ความสำคัญในแต่ละวันละข่าว

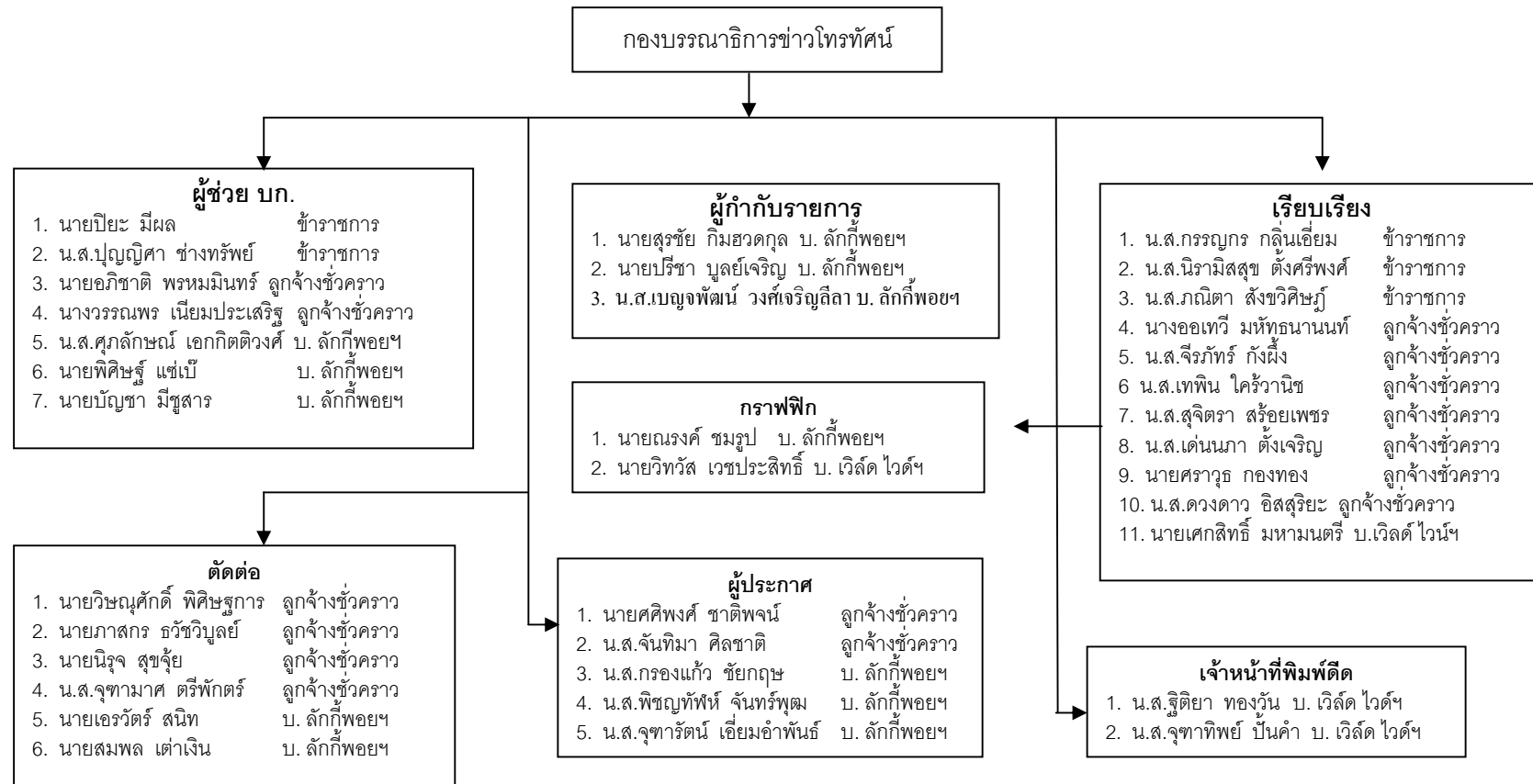
ภาพที่ 4.4

ผู้ปฏิบัติงานกองบรรณาธิการข่าววิทยุ

ภาพที่ 4.5

ผู้ปฏิบัติงานกองบรรณาธิการข่าวโทรทัศน์

ที่มา: เอกสารราชการ คำสั่งสำนักข่าวที่ 03/2550 การกำหนดกรอบอัตรากำลังสำนักข่าว

2. ส่วนผลิตรายการข่าว

ในส่วนนี้เดิมผู้อำนวยการส่วนจะดูแลเฉพาะในส่วนของข่าวโทรทัศน์เท่านั้น แต่เมื่อมีการรวมงานข่าววิทยุ และข่าวโทรทัศน์เข้าด้วยกัน ส่วนผลิตรายการข่าวจึงมีหน้าที่ดูแลในภาพรวมของการสร้างสรรค์รายการ และวางแผนการผลิตรายการ ได้แก่

2.1 มีหน้าที่ในการจัดตารางการออกอากาศ ด้วยการประสานการทำงานที่ได้รับการจัดสรรเวลาร่วมกับช่อง 11 ว่าในผังรายการมีเวลาข่าวทั้งหมดเท่าไร และช่วงเวลาใดบ้าง อาทิ ข่าวต้นชั่วโมง ข่าวเช้า ข่าวเที่ยง และข่าวค่ำ ซึ่งหลังจัดสรรต้องมาแบ่งว่าในแต่ละช่วงจะนำเสนอข่าวอะไรให้น่าสนใจข่าวใดเป็นพิเศษ

2.2 วางแผนการผลิตผลงานที่จะปรากฏบนหน้าจอ ทั้งในส่วนของการนำเสนอของพิธีกรและผู้ประกาศข่าว กราฟิก ฉาก เพื่อให้เนื้อหามีความดึงดูดความสนใจ ทันกับคู่แข่งชั้นในช่องอื่นๆ ได้

2.3 ประสานงานกับทีมข่าว สถานีวิทยุโทรทัศน์ในส่วนภูมิภาค และสำนักประชาสัมพันธ์เขต ในการกำหนดประเด็นข่าว

2.4 จัดทำห้องสมุดเทป เพื่อรวบรวมภาพข่าวที่ได้จากการปฏิบัติงานของสำนักข่าว

2.5 ติดต่อประสานงานจัดซื้อข่าวจากสำนักข่าวต่างประเทศ

2.6 วางแผนการดำเนินงาน และผลิตสื่อตามความตกลงในการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างหน่วยงาน หรือ MOU ทั้งในและต่างประเทศ

ทั้งนี้ส่วนผลิตรายการข่าวมีโครงสร้างการทำงานตามลำดับ ดังแผนภาพที่ 4.6

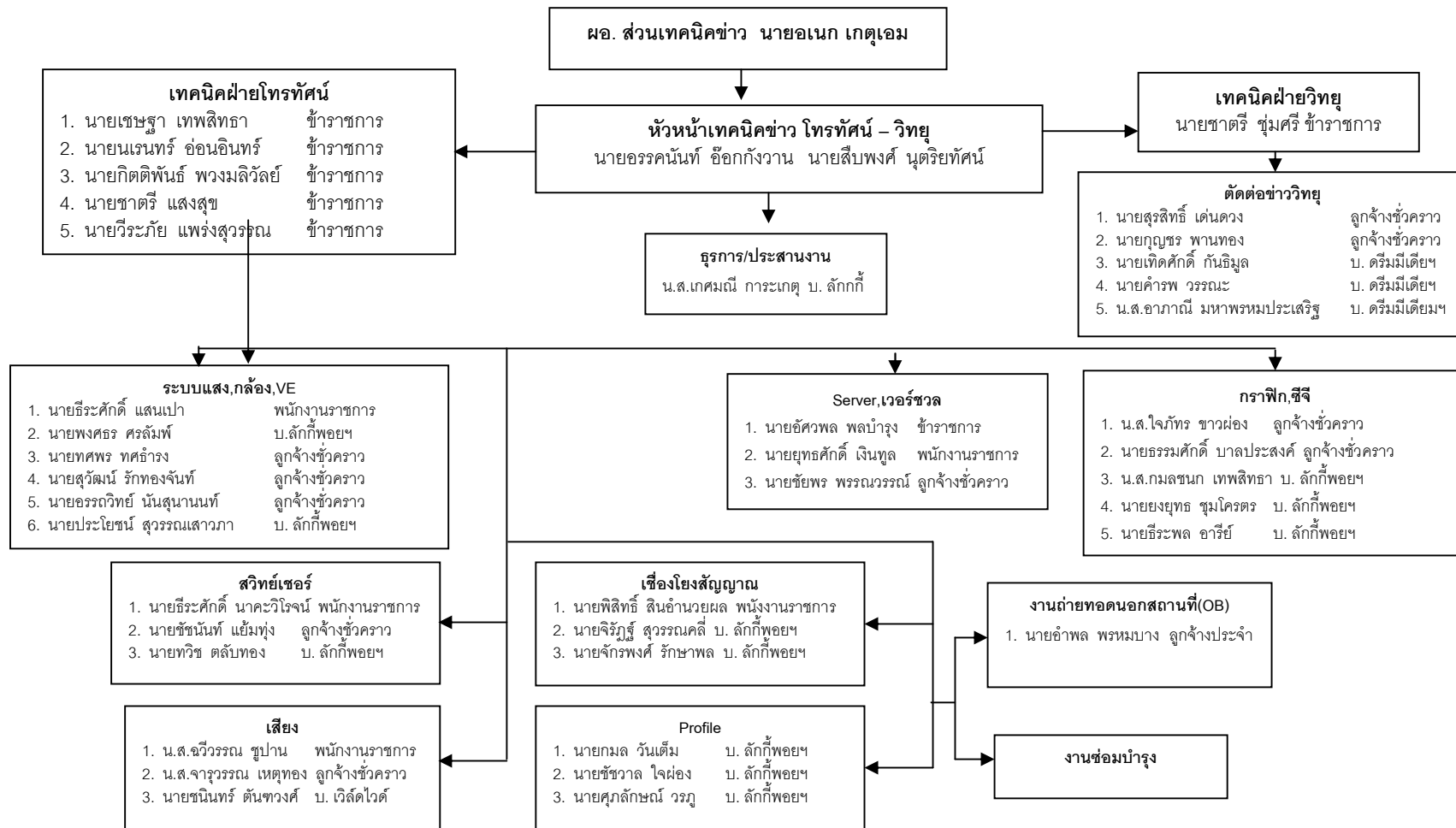
3. ส่วนเทคนิคข่าว

เทคนิคข่าวจะรับผิดชอบในส่วนของอุปกรณ์เครื่องไม้เครื่องมือ ทั้งงานข่าวโทรทัศน์ และข่าววิทยุ และบริหารเรื่องของคนที่เป็นเจ้าหน้าที่เทคนิคข่าว สองอย่างนี้เป็นหลัก ในส่วนของเครื่องมือ แยกออกเป็น 2 ส่วนชัดเจน เพราะงานข่าวโทรทัศน์ และข่าววิทยุมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ในส่วนของข่าวโทรทัศน์นั้น สำนักข่าวมีกล้อง 40 ตัว มีสายข่าว 10 สายข่าว แต่ละสายใช้อุปกรณ์กล้องเหมือนกัน สำหรับข่าววิทยุ จะมีเทปในการเก็บบันทึกเสียงสัมภาษณ์ กลับมาแล้วนำมาใส่ไว้ในระบบDalet บางเสียงสามารถใช้งานได้เลย ขณะที่บางอันต้องมีการตัดต่อปรับปรุงเสียงใหม่ ก่อนนำเข้าระบบเพื่อรอออกอากาศ

ในส่วนองงานข่าวโทรทัศน์ เมื่อผู้สื่อข่าวและช่างภาพทำข่าวกลับมา จะเอามาลงระบบ News star ไว้เพื่อรอการตัดต่อ โดยมีช่างเทคนิคคอยรับเทปตัดต่อตามเวลาการออกอากาศ สำหรับการบริหารบุคลากรในส่วนเทคนิคข่าว ในส่วนของวิทยุและโทรทัศน์แยกกัน โดยเด็ดขาด โดยมีประมาณ 30 -37 คน

ภาพที่ 4.7

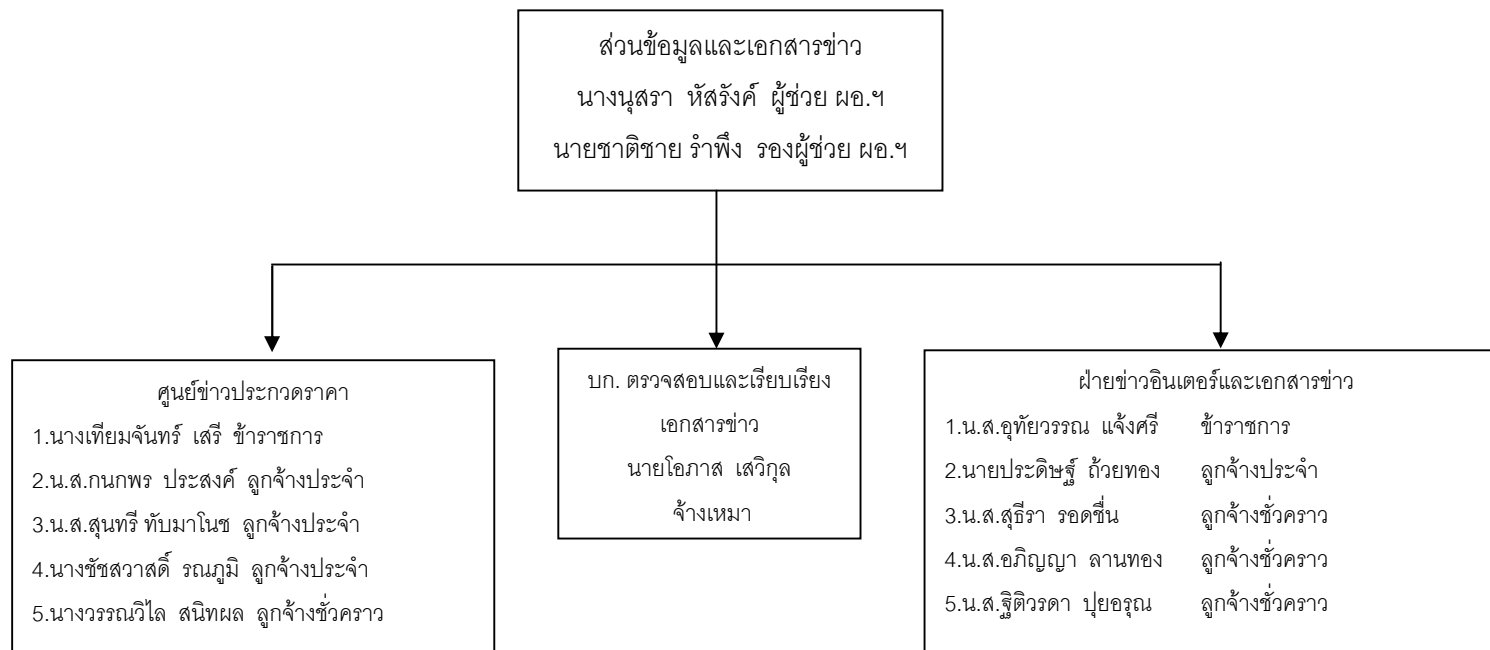
โครงสร้างส่วนเทคนิคข่าว

4. ส่วนข้อมูลและเอกสารข่าว

การทำงานในส่วนข้อมูลและเอกสารข่าว ตามโครงสร้างราชการจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ กลุ่มข้อมูล และกลุ่มเอกสารข่าว แต่ในทางปฏิบัติจะแบ่งออกเป็นงานอินเทอร์เน็ต งานประกวดราคา และงานเอกสารข่าว โดยการทำงานไม่ได้มีการแบ่งคนลงกลุ่มอย่างชัดเจน แต่ร่วมกันทำทั้ง 3 อย่าง ขณะที่บางคนก็ทำอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น ส่วนนอกเวลาราชการก็จะมีเจ้าหน้าที่จากฝ่ายบริหารทั่วไป มาช่วยปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ โดยมีโครงสร้างดังนี้

ภาพที่ 4.8
โครงสร้างส่วนข้อมูลและเอกสารข่าว

ที่มา: เอกสารราชการ คำสั่งสำนักข่าวที่ 03/2550 การกำหนดกรอบอัตรากำลังสำนักข่าว

4.1 กลุ่มอินเทอร์เน็ต รับผิดชอบในการบริหารจัดการสื่ออินเทอร์เน็ตของ สนข. โดยที่ผ่านมาได้รับผิดชอบบริหารจัดการเว็บไซต์ <http://thaisnews.com> ซึ่งปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อเป็น <http://news.prd.go.th> ของ สนข. โดยผลิตและเผยแพร่ข้อมูลต่างๆ ได้แก่

1) บริหารจัดการเว็บไซต์ให้บริการได้ตลอด 24 ชม. โดยให้บริการข่าว Andaman News ซึ่งจัดทำโดย สทท.ภูเก็ต, ข่าวภูมิภาคจาก สปข.3 , นำข่าวจากเอกสารข่าว (วิทยุสารเดิม), รายงานพิเศษ, เรียบเรียงข่าวจากหน่วยงานภายนอกที่ส่งเข้ามาทางเว็บบอร์ด, จัดทำปฏิทินข่าว ข่าวรับสมัครงาน ภาษาไทยในข่าว ตลอดจนตัดต่อภาพข่าวราชสำนักเป็น Video Clip มาจัดทำเป็นฐานข้อมูล เพื่อให้บริการแก่หน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน สื่อมวลชนและประชาชนทั่วไปทั้งในและต่างประเทศ

2) จัดทำหน้าเว็บบรรณรงค์ปลูกจิตสำนึกในเรื่อง ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ได้แก่ การถอดพระบรมราโชวาท พระราชเสาวนีย์และพระราชดำรัสในโอกาสต่างๆ, ร่มเกล้าชาวใต้, ได้ร่วมพระบารมี, 80 พรรษามหาราชัน, 50 พรรษาเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ, ฉลองสิริราชย์ 60 ปี, วันจักรี, ฉัตรมงคล, ราชภิเษกสมรส, 72 พรรษามหาราชินี, สมโภชเดือนขึ้นพระอู่, ผ้าป่าช่วยชาติ, พระเชี้ยวแก้ว, เทศมหาชาติมหากุศล, พระพุทธรูปแกะสลักเขาชีจรรย์, 100 ปีชาติกาลพุทธทาส ฯลฯ

3) ติดตามกระแสสังคม สถานการณ์หรือเรื่องราวที่เป็นที่สนใจหรือมีผลกระทบต่อสาธารณชน หรือเพื่อการประชาสัมพันธ์ในโอกาสพิเศษ มาจัดทำเป็นหน้าเว็บ (Webpage) เพื่อให้ข้อมูลหรือชี้แจงทำความเข้าใจในสถานการณ์หรือเรื่องราวนั้นๆ เช่น สถานการณ์ไข้เลือดออก, ไข้หวัดใหญ่, ไข้หวัดนก, ภัยพิบัติและวิกฤตการณ์ต่างๆ, เกาะติดสถานการณ์ภาคใต้

4) รวบรวม เรียบเรียงข้อมูลเพื่อการประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจตามที่ กปส. ได้รับมอบหมายวาระแห่งชาติ หรือได้รับการประสานจากหน่วยงานภายในและภายนอก กปส. ให้ประชาสัมพันธ์ เช่น การประชุมเอเปค, วันวิสาขบูชา, การช่วยเหลือฟื้นฟูผู้ประสบภัยสึนามิ, ประหยัดพลังงาน, หอมกลิ่นล้าดวง(วันผู้สูงอายุ), ร่วมลงประชามติ, การแข่งขันดาราศาสตร์และฟิสิกส์ดาราศาสตร์โอลิมปิก ฯลฯ

5) ถอดเทปรายการ “สนทนาประสาสมัคร” นำขึ้นเผยแพร่ทางเว็บไซต์ <http://thainews.prd.go.th> ทุกวันอาทิตย์ และนำส่ง สลก. ทุกวันจันทร์ จำนวน 60 ชุดเพื่อแจกในที่ประชุม ครม. ต่อไป

ทั้งนี้ เว็บไซต์ <http://news.prd.go.th> ได้ปิดให้บริการในวันที่ 30 เมษายน 2551 ดังนั้นงานที่เคยอยู่ในความรับผิดชอบ เรื่องนำเข้าเอกสารข่าว , รายงานพิเศษ, ข่าวรับสมัครงานและจัดทำ Video Clip จึงนำไปไว้ในเว็บไซต์ <http://thainews.prd.go.th>

จัดทำฐานข้อมูลห้องสมุดข่าวของ สนข. ในเว็บไซต์

http://61.90.152.172/library/manage/sumup_news.php ซึ่งประกอบด้วย

- 1) ข้อมูลสรุปข่าวหน้า 1 หนังสือพิมพ์ และบทความที่น่าสนใจ โดยนำมาจากเว็บไซต์ของบริษัท อินโฟเคสท์ จำกัด ที่ สนข. จัดซื้อ
- 2) ข้อมูลบทวิเคราะห์ข่าวของศูนย์วิจัยกสิกรไทย โดยนำมาจากเว็บไซต์ของบริษัท อินโฟเคสท์ จำกัด ที่ สนข. จัดซื้อ
- 3) บันทึกข่าวภาคค่ำ (17.30 – 20.30 น.) ของ สทท. 11 แล้วนำมาตัดเป็น Video Clipตามหมวดข่าว ได้แก่ ข่าวในพระราชสำนัก เมโทรนิวส์ นำขึ้น Server เพื่อไปเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์

4.2 กลุ่มข่าวประกวดราคา

ตามมติคณะรัฐมนตรี และตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ให้หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานที่ขึ้นกับองค์กรของรัฐทั่วประเทศ ที่มีมูลค่างานประกวดราคาขึ้นหนึ่งเกินกว่า 2 ล้านบาท ต้องส่งมาให้ กปส. และ อสมท. เผยแพร่ ซึ่งมีจำนวนวันละประมาณ 200 ข่าว โดยส่วนข้อมูลฯ ได้จัดทำเพื่อเผยแพร่ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เวลา 08.00 -09.00 น. ทุกวันจันทร์-ศุกร์ ความถี่ AM 819 และเพื่อให้ผู้ที่ติดตามข่าวประกวดราคา สามารถติดตามข่าวได้ทุกที่ ทุกเวลา จึงได้นำขึ้นเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตด้วย โดยผู้ชมสามารถดูข้อมูลย้อนหลังได้ถึง 1 เดือนและยังสามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการด้วยคำค้น (keyword) ได้ มีผู้เข้าชมข่าวประกวดราคาทางอินเทอร์เน็ตเดือนละประมาณ 53,000 ครั้ง โดยมีข่าวประกวดราคาอยู่ในฐานข้อมูลตั้งแต่ปี 2544 – ปัจจุบัน

ปัจจุบันในสายงานดังกล่าว ไม่มีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่เป็นข้าราชการโดยตำแหน่ง แต่ได้มีคำสั่งมอบหมายให้หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป รับผิดชอบดูแลจนกว่าจะได้บุคคลหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่เป็นข้าราชการลงปฏิบัติ ดูแล รับผิดชอบในตำแหน่งนี้โดยตรงและโดยเร็วเนื่องจากเป็นงานที่มีความรับผิดชอบสูง มีความสำคัญที่ต้องปฏิบัติด้วยความรวดเร็ว เพื่อให้ทันเวลาการเผยแพร่ และต้องละเอียดรอบคอบในการจัดทำและตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้อง ไม่ผิดพลาดอีกทั้งอยู่ในกระบวนการตรวจสอบความโปร่งใสของระบบราชการ โดยใช้เป็นหลักฐาน

ทางศาลเมื่อมีปัญหาในกระบวนการจัดซื้อ จัดจ้างของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งที่ต้องส่งข้อมูลมาให้เผยแพร่

4.3 กลุ่มเอกสารข่าว

นำข่าวในประเทศและข่าวต่างประเทศที่สำคัญๆ รวมทั้งข่าวราชสำนักจากส่วนสื่อข่าวฯ มาเรียบเรียงพร้อมทั้งจัดทำบทความรายงานพิเศษในเรื่องที่ได้รับมอบหมายตามนโยบายหรือตามวาระแห่งชาติมาผลิตเป็นเอกสารข่าว ฉบับอินเทอร์เน็ตปัจจุบันเผยแพร่ในเว็บไซต์ <http://thainews.prd.go.th> และฉบับสิ่งพิมพ์ให้บริการแก่หน่วยงานต่างๆ ที่ขอรับการสนับสนุนดังนี้

สถาบันวิจัยทางยุทธศาสตร์, สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, กองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งขอสนับสนุนทุกวันวันละ 15 ชุด เพื่อใช้ในการติดตามสถานการณ์ ศักยภาพ ประเมินสภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ และสรุปเป็นข้อคิดและข้อเสนอแนะด้านยุทธศาสตร์ที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บังคับบัญชา ในการกำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติการ เพื่อความพยายามที่จะแก้ปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร ขอสนับสนุนทุกวันวันละ 2 ชุด เพื่อเก็บรักษาเอกสารข่าวของทางราชการไว้เป็นหลักฐานสำคัญทางประวัติศาสตร์ของชาติ และให้บริการแก่ผู้ค้นคว้าวิจัยที่มาใช้บริการในสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ (อ้างอิง : เอกสารราชการ สรุปการดำเนินงานของส่วนข้อมูลและเอกสารข่าว สนข.)

...ช่วงกลางปี 2550 สมัยคุณปราโมช รัฐวินิจ เป็นอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ มีนโยบายที่จะประหยัดกระดาษ ก็เลยนำข้อมูลขึ้นอินเทอร์เน็ต เพื่อประหยัดกระดาษ และย่นระยะเวลา เราก็ขึ้นเป็นไฟล์ให้บริการดาวน์โหลดแทน และมีแนวคิดในเอกสารข่าว แต่มีหน่วยงานต่างๆ แย้งว่า เอกสารทางอินเทอร์เน็ต นำไปอ้างอิงในศาลไม่ได้ ต้องเป็นกระดาษ เพื่อมีปัญหาในข้อจดหมายจะได้เป็นเอกสารอ้างอิงได้ ที่ยังต้องทำส่งให้ตอนนี้มีประมาณ 15-30 ชุด ทุกวัน ก็เลยมี 2 แบบ คือ แบบเอกสาร และดาวน์โหลดไฟล์ทางอินเทอร์เน็ต ... (อุทัยวรรณ แจ่มศรี, สัมภาษณ์)

5. ฝ่ายบริหารทั่วไป

สำหรับแนวทางการทำงานของฝ่ายบริหารจะรับผิดชอบในส่วนของงานเอกสารการเงิน พัสดุ ครุภัณฑ์ และธุรกรรม การกำหนดตารางการทำงานของสื่อข่าวทั้งสำนักข่าว รวมถึงการลาภิจ ลาป่วยของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทุกคน นอกจากนี้ยังต้องทำเอกสารทาง

ราชการและการรับส่งเอกสารระหว่างหน่วยงานที่อยู่ทั้งภายในและนอกองค์กร ก่อนนำเสนอเรื่องให้ผู้อำนวยการสำนักข่าว พิจารณาต่อไป

ในส่วนของการจัดการด้านงบประมาณ ของสำนักงานข่าว มีที่มาของรายได้ จาก 2 ส่วน ได้แก่ เงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินรายได้ ซึ่งที่มาจากผลผลิตสื่อ โดยรายได้ทั้งหมดจะต้องส่งไปให้กองคลังเป็นผู้บริหารจัดการ หากต้องการใช้เงินทงสำนักงานข่าวต้องทำแผนงานและแผนการเงิน เพื่อขออนุมัติไปยังกรมประชาสัมพันธ์

คุณจิรฐา สละชีพ หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป กล่าวว่า ในแต่ละปีสำนักข่าวจะได้รับการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินปีละประมาณ 10-17 ล้านบาท โดยจะนำเงินที่ได้มาเฉลี่ยเป็นเงินเดือนให้กับลูกจ้างของกรม นอกจากนี้ ยังต้องนำเงินส่วนต่างๆ มาจ้างบุคลากรมาเพิ่มเพื่อให้มีบุคลากรเพียงพอต่องาน มีการทำสัญญาแบบปีต่อปี โดยมีการตั้งงบเฉลี่ย ทั้งนี้ กันเงินไว้เพื่อซื้อข่าวต่างประเทศมาแปลทั้งสองสื่อ ซึ่งจะต้องมีการขออนุมัติเป็นกรณี ๆ ไป

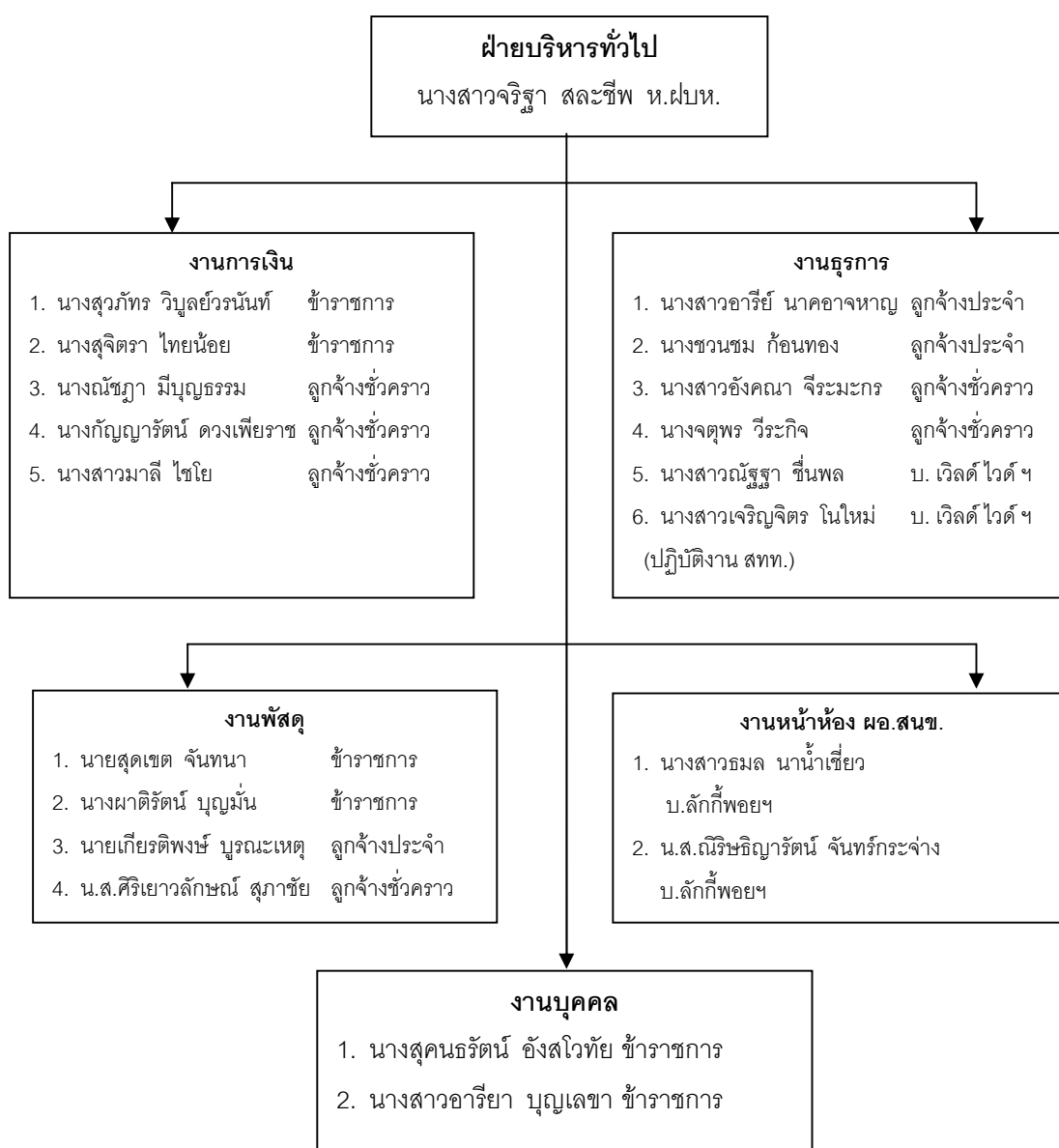
จะรับเงินงบประมาณและรายได้ที่ได้ถูกจัดสรรให้มาบริหารโดยเราจะตรวจสอบการขออนุมัติการเดินทางว่าเมื่อต้องเดินทางไปปฏิบัติงานในแต่ละส่วนจะต้องใช้งบจากส่วนไหนเช่นลูกจ้างกรม และข้าราชการจะเบิกเงินจากงบประมาณรายได้ แต่ถ้าเป็นลูกจ้างร่วมผลผลิตที่เข้ามาทำงานในช่วงนั้นจะมีบริษัทร่วมผลผลิตทั้งสองสื่อที่จะออกค่าใช้จ่ายให้ซึ่งในฝ่ายจะมีหน้าที่ตรวจสอบเอกสารให้กับหัวหน้าการเงินเท่านั้น (จิรฐา สละชีพ, สัมภาษณ์)

ส่วนเงินรายได้ปี 2551 ได้จากการรับผลผลิตสื่อประมาณ 20 ล้านบาท จะนำเงินบางส่วนมาเป็นค่าเบี้ยเลี้ยงให้กับลูกจ้างชั่วคราวของกรมประชาสัมพันธ์ และใช้เดินทางไปต่างจังหวัดหรือ ต่างประเทศเพื่อไปทำข่าว และซื้อวัสดุครุภัณฑ์ เป็นต้น หากเงินหมดก็จะขอเงินรายได้จากส่วนกลางมาใช้ ทั้งนี้ เงินที่ได้จากการรับจ้างผลผลิตสื่อจะถูกโอนเข้ากรม ซึ่งมีกองคลังคอยดูแล

ส่วนการจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยง ภาคเช้าจะได้ อัตราวันละ 200 บาท ซึ่งตามที่กำหนดไว้วันหยุดจะต้องได้ 420 บาทต่อวัน สำหรับวันธรรมดาได้ 200 บาท แต่ทุกวันนี้เฉลี่ยเท่ากันหมด เพราะกรมประชาสัมพันธ์ไม่มีงบประมาณจำกัด การบริหารจัดการเงินจากงบประมาณแผ่นดินจำนวน 17 ล้านบาทนั้น ต้องจ่ายค่าซื้อข่าวต่างประเทศจากเอพี รอยเตอร์ และเอเอฟพี จำนวน 12 ล้านบาทต่อปี จ้างบุคลากรทำหน้าที่ไรต์เตอร์ข่าวอินเตอร์เน็ตอีกจำนวน 64,000 บาทต่อเดือน

กล่าวโดยสรุป คือ งบประมาณของสำนักงานข่าวนี้อยู่ทั้งหมด 3 ส่วน ได้แก่ เงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินรายได้ที่มาจากบริษัทร่วมผลิต และรายได้จากการรับผลิตสื่อ โดยเงินรายได้จากบริษัทร่วมผลิตและรายได้จากการรับผลิตสื่อ จะโอนเข้ากรมประชาสัมพันธ์ โดยกองคลังเป็นผู้บริหารเงินทั้งหมด

ภาพที่ 4.9
โครงสร้างฝ่ายบริหารทั่วไป

ที่มา: เอกสารราชการ คำสั่งสำนักข่าวที่ 03/2550 การกำหนดกรอบอัตรากำลังสำนักข่าว

ส่วนที่ 2

ปัญหา และแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานของสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในหลายส่วน เกี่ยวกับการบริหารงานของสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ ภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำงานได้หลายสื่อนั้น มีความคิดเห็นที่หลากหลายมีทั้งผู้ที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับการนำรูปแบบการบริหารงานดังกล่าวมาใช้ โดยผู้ ที่เห็นด้วย มองว่า นอกจากจะเป็นการประหยัดงบประมาณแล้ว ยังเป็นการพัฒนาศักยภาพของ ผู้สื่อข่าวให้มีมูลค่ามากขึ้น ขณะเดียวกันผู้ที่ไม่เห็นด้วย เห็นว่า ธรรมชาติของสื่อแต่ละประเภทมี ความแตกต่างกัน การที่ผู้สื่อข่าวต้องทำข่าวออกหลายสื่อ โดยมีเงื่อนไขเวลามาเป็นตัวกำหนด ทำให้งานข่าวด้อยคุณภาพลง สามารถจำแนกได้ดังนี้

1. ทรรศนะของคนข่าวกรมประชาสัมพันธ์ต่อการทำงานภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คน ทำได้หลายสื่อ
2. ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำได้หลายสื่อ
3. ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนางานข่าว ของกรมประชาสัมพันธ์

ทรรศนะของคนข่าวกรมประชาสัมพันธ์ต่อการทำงานภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำได้หลายสื่อ

จากทรรศนะของคนข่าวกรมประชาสัมพันธ์ ที่มีต่อประเด็นการทำงานภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนต้องทำได้หลายสื่อ สามารถประมวลได้ดังต่อไปนี้

เห็นด้วยกับแนวคิดการทำงานแบบผู้สื่อข่าว 1 คนทำงานได้หลายสื่อ

สาเหตุหลักสำหรับผู้ที่ไม่เห็นด้วยในการทำงานแบบดังกล่าว คือ ช่วยลดค่าใช้จ่าย การทำงานในแต่ละสื่อไม่ต่างกันมากนัก ทั้งนี้ หากผู้สื่อข่าวมีการพัฒนาศักยภาพของตัวเองได้ คุณ พันธ์ทิพย์ สุนันทียะกุล อดีตรักษาการผู้อำนวยการ สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ กล่าวว่ เมื่อมีการรวมบุคลากรเข้าด้วยกัน จะเห็นว่าการเปลี่ยนแปลง และได้รับคำชม หน้าจอดีขึ้น การ นำเสนอดี เพียงแต่เนื้อหาที่มีปัญหาเรื่องบุคลากรที่ขาดความรู้ความชำนาญยังไม่มี จะมีไม่กี่คนที่ ทำได้ และทีวีเก่าก็เชื่อว่าดี ปัญหาแต่ละจุดมีมาก โดยเฉพาะเรื่องของความสามารถของคน การ ทำงานเป็นทีมถ้าวิทยุจะไปรายงานแบบโทรทัศน์ก็ทำได้แต่ไม่ใช่ทุกคนที่ทำได้อาจต้องพยายามบางคน ไม่มีความพยายามและไม่มีความรับผิดชอบ

...แนวคิดที่ว่าหนึ่งคนทำสองสื่ออาจไม่เป็นตามแนวทางที่ตั้งไว้ซึ่งขณะเดียวกัน คนทำงานทีวีก็ไม่นั่งรายงานข่าวให้วิทยุ ทำให้การสื่อข่าวเกิดการทำงาน เพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า ซึ่งแนวคิดนี้เป็นการแก้ไขปัญหาลายอย่างโดยเฉพาะ ปัญหาบุคคลากรการแก้ปัญหาส่วนนี้พอไปได้จริงแต่ในเรื่องของรายละเอียดมี ปัญหาอยู่บ้างที่ต่างคนต่างถนัดกันคนละระบบความชำนาญในการทำงานคนละแบบเมื่อรวมกันทำให้ต้องมีการปรับตัวกันทั้งสองฝ่ายคนที่มีความสามารถก็ไม่มี ปัญหาทำได้คนที่ไม่ค่อยถนัดปรับตัวไม่ได้ก็มี ปัญหามันอยู่ที่คน ถ้าโครงสร้างมัน วางไว้ดี ถ้าคนรับ โครงสร้างก็ไปได้ แต่ในที่นี้คนไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง การ ถืออัตราตัวคนที่สูง เป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะยอมรับ... (พันธ์ทิพย์ สุนันทียกุล, สัมภาษณ์)

เช่นเดียวกับคุณพรทิพย์ อุทกภาชนี ผู้อำนวยการสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ เห็น ด้วยกับแนวคิดผู้สื่อข่าวคนเดียวทำได้หลายสื่อ เพียงแต่วัฒนธรรมองค์กร เป็นต่อบุคคลที่อยู่ในแต่ ละฝ่ายไม่ได้ นอกจากนี้ยังได้หมุนเวียนกองบก. ทั้งวิทยุและทีวี เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว แต่ก็ไม่ สามารถเดินทางได้อย่างราบรื่น ซึ่งความสำเร็จในการรวมกันอยู่ตรงที่ความคุ้มค่า การทำงานทั้ง 3 สื่อใช้พื้นฐานวิธีคิดในประเด็นข่าวเหมือนกัน ทำให้เราประหยัด แต่เกิดความยุ่งยากกับผู้สื่อข่าว ที่ต้องส่งข่าวทุกสื่อ แต่ระบบนี้ใช้กันทั่วโลก และเป็นแนวทางในการทำงานยุคใหม่หรือที่เรียกว่า Content system ทุกคนที่กระจายอยู่สามารถเข้ามาใช้ข้อมูลได้ในเวลาเดียวกัน

สอดคล้องกับคุณสมภพ จันทรพิทักษ์ บรรณาธิการข่าววิทยุ ระบุว่า ลักษณะของสื่อไม่ มีอะไรที่แตกต่างกัน เพราะว่าสื่อพวกนี้เป็นสื่อเก่า เพิ่มเพียงสื่อ อินเทอร์เน็ตเท่านั้น แต่จริงๆ แล้ว คนที่ทำหน้าที่ผู้สื่อข่าวจะต้องมีความรู้ในเรื่องพวกนี้ทั้งหมดจะช่วยพัฒนาศักยภาพได้ดีมาก ใน ส่วนของวิทยุเอง ข่าวสั้นกระชับได้ใจความ ส่วนโทรทัศน์ ด้วยข้อจำกัดทางเวลาทำให้ต้องสั้น กระชับได้ใจความซึ่งทั้ง 2 สื่อก็คือ Concept เดียวกัน แต่ Internet สามารถไปได้เร็วและเก็บไว้เป็น หลักฐานได้ คือวิทยุและทีวีบางครั้งเก็บไว้เป็นหลักฐานได้ยาก ตรงนี้เห็นด้วยและเป็นคนที่ต้องการ ให้เป็นแบบนี้มานาน ทีวีไม่ใช่เป็นผู้สื่อข่าวอย่างเดียว แต่ต้องถ่ายได้ ตัดต่อได้ ลงเสียงได้ ต้อง นำเสนอตัวเองได้ และต้องรายงานวิทยุและ อินเทอร์เน็ตได้

...การที่คุณทำสื่อพวกนี้ทั้ง สองสามอย่าง คุณ จะรู้เลยว่าคุณทำงานครั้งเดียว คุณได้ครบ อธิบายตัวอย่าง เช่นคุณทำงาน คุณสัมภาษณ์ทีวี และคุณตัดต่อด้วย เครื่อง โน้ตบุค คุณสามารถจะ คลิปเสียง ไว้สำหรับวิทยุได้เลย อาจจะมีคนละ ประเด็นกับการติดต่อ ทีวี ในขณะเดียวกันการติดต่อของ ทีวี คุณก็สามารถติดต่อ

Voice มันได้ เขามาร้อยเรียงเป็น Packet คนเดียวเวลา 1 นาที นาทีครึ่ง วิทยุคุณลงเสียงไปเลยก็ได้แล้วเอา คลิปที่ได้จากการติดต่อ สัมภาษณ์มาลง Internet คุณได้ข้อมูลตรงนี้หมด คุณเขียนข่าวเป็น Text ลงไป คือถ้ามีความชำนาญมันสามารถทำได้ตรงนี้เลย... (สมภพ จันทรพิภ, สัมภาษณ์)

ด้านคุณคณิต จินดาวรรณ บรรณาธิการข่าววิทยุและโทรทัศน์ เห็นด้วยเช่นเดียวกัน การที่ผู้สื่อข่าวคนเดียวนั้นเป็นแนวทางที่ดี เพราะผู้สื่อข่าวสามารถทำอะไรได้ในตัวคนเดียว เบ็ดเสร็จ สามารถนำข้อมูลนั้นไปเผยแพร่ได้ทุกสื่อ ถ้าหากมองการลงทุนด้านการผลิตไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการ หรือเอกชนก็แล้วแต่ก็ช่วยลดต้นทุน จากต้องใช้ 2 คน ก็เหลือเพียงคนเดียว จากการที่ต้องไปทำข่าวแล้วใช้รถข่าว 2 คันก็จะมาเหลือเพียงคันเดียว ก็เป็นภาพพจน์ที่ดีสำหรับหน่วยงานเดียวกัน ในแง่ของการลดต้นทุนให้การทำงานเป็นเอกภาพ

...ในแง่ของตัวผู้สื่อข่าวเองการที่ได้ทำอะไรหลาย ๆ อย่างแล้วก็ทำงานแข่งกับเวลา ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีในการที่จะพัฒนาตัวของผู้สื่อข่าวให้สามารถทำงานได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น การเรียนรู้การทำงานในหลายสื่อ ถือว่าเป็นประสบการณ์ของผู้สื่อข่าวที่จะก้าวต่อไปในอนาคต ซึ่งเป็นประโยชน์กับผู้สื่อข่าวเอง ผมสนับสนุนการรวมกัน ส่วนในกรณีที่ว่าหากมีผลกระทบอยู่บ้าง แต่ค่อนข้างน้อยซึ่งทำให้ข่าวบางที่อาจจะล่าช้าไปหน่อยหรือบางที่ก็ขึ้นอยู่กับตัวผู้สื่อข่าวเอง หากผู้สื่อข่าวมีระบบขั้นตอนการเขียนข่าวว่าข่าวไหนเร็วหรือช้า... (คณิต จินดาวรรณ, สัมภาษณ์)

จากแนวคิดดังกล่าว คุณชูชาติ เทศศรีแดง บรรณาธิการข่าวโทรทัศน์ ให้สัมภาษณ์ว่าการรวมกันช่วยกระจายผู้สื่อข่าวให้เข้าถึงแหล่งข่าวมากขึ้น เนื่องจากทีมงานที่สามารถกระจายไปยังจุดต่างๆ ได้ แทนการทำงานที่ทำแล้วทับซ้อนกัน ซึ่งนี่ถือเป็นงานในเชิงของแง่ปริมาณ แต่มุมมองส่วนตัวมองว่า แนวนอนการนำเสนอข่าวเชิงปริมาณอาจขัดกับข่าว ในมุมคุณภาพ เนื่องจากคนที่ทำงานสื่อแต่ละประเภท การจะพัฒนาบุคลากรให้ได้ทุกสื่อจะต้องใช้เวลามาก แต่ในปัจจุบันสื่อเกือบทั้งหมดหันมามุ่งทำสื่อในระบบ One man news คนเดียวทำได้ทุกอย่าง ดูตัวอย่างได้จากช่อง 5 และช่อง 9 และสื่อโทรทัศน์ดาวเทียม ซึ่งในส่วนของสำนักข่าวต่างประเทศทำมานานแล้ว เช่นสำนักข่าว BBC แต่ถ้าถามว่าในแง่ของงานต้องยอมรับว่ามีข้อดีมากกว่าข้อเสีย

มุมมองของผู้ปฏิบัติงานข่าวในพื้นที่อย่าง คุณวินิดา สุขกาย ผู้สื่อข่าว ให้ความเห็นว่า แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คน ทำได้หลายสื่อ ดูเหมือนเป็นการปฏิรูปการทำงานของสื่อ ในภาวะการแข่งขันที่รุนแรงของวงการสื่อสารมวลชน ซึ่งการนำเสนอข่าวหลายสื่อได้ เป็นผลดีต่อองค์กรและต่อตัวบุคลากรเอง เพราะเป็นการสร้างศักยภาพของบุคลากรของกรมประชาสัมพันธ์ ที่อาจกล่าวได้ว่า กลายเป็นตลาดแรงงานด้านสื่อไปแล้ว โดยโครงสร้างแบบรวม เป็นเรื่องดีในเรื่องปริมาณข่าวที่มีอยู่ในถึงข่าวรวม แต่การนำเสนอข่าวของทั้ง 2 สื่ออาจแตกต่างกัน เพราะเวลาการนำเสนอไม่เท่ากัน (ทีวีจะมีมากกว่าวิทยุ) และการจัดอันดับความสำคัญของข่าว (Agenda Setting) ก็ไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับบรรณาธิการแต่ละคนแต่ละวัน “...แต่โครงสร้างแยกส่วน งานค่อนข้างชัดเจน ไม่กดดันระหว่างกอง บก. ที่สำคัญ บก.ไม่ทะเลาะกัน ไม่แข่งขันกันได้น้า...” (วินิดา สุขกาย, สัมภาษณ์)

ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการก็เห็นด้วยกับแนวคิดที่ผู้สื่อข่าว 1 คนทำงานได้หลายสื่อ โดยคุณวีระวรรณ วีระอุดม ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหาร บมจ. อสมท อดีตผู้อำนวยการสำนักข่าวไทย กล่าวว่า การบริหารงานให้ผู้สื่อข่าวสามารถทำได้หลายทักษะ คือผู้สื่อข่าวทำข่าวป้อนได้ทุกสื่อ ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต สามารถลดต้นทุนอย่าง ทั้งคน ทรัพยากร ส่วนการแยกกันอยู่แต่มีงานเพิ่มขึ้นทำให้ต้องจ้างบุคลากรเพิ่มขึ้น ทำให้งบประมาณต้องเพิ่มขึ้นตามไปด้วย แต่ก็ดูว่าศักยภาพไม่เหมือนกัน บางคนพร้อมที่จะทำได้หลายทักษะ บางคนไม่สามารถทำได้ แต่ทางผู้บริหารก็ได้พิจารณาว่าใครทำได้ทั้ง 3 ทักษะได้ น่าจะมีการพิจารณาความดีความชอบ

คุณสมชัย สุวรรณบรรณ อดีตหัวหน้าแผนกภาษาไทย บีบีซี ประเทศไทย ไม่ได้เห็นต่างจากทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้น แต่การทำงานแบบรวมกัน หากไม่มีการปรับระดับฝีมือ และทักษะการสื่อข่าว (News gathering skills) ให้เหมาะสมก็จะไม่ได้ เนื่องานอย่างที่ต้องการ และต้องมีการวางแผนงานทั้งเรื่องประเด็นข่าวและการจัดกำลังทีมงานให้สอดคล้องกัน หากไม่มีการวางแผนที่ดี ก็จะไม่สำเร็จอย่างที่ตั้งเป้าหมายไว้ เช่น ที่บีบีซีมีแนวคิดให้ผู้สื่อข่าวทำรายงานข่าวในรูปแบบไบมีเดีย (bi media) คือสื่อวิทยุและโทรทัศน์ ต่อมาภายหลังเป็น มัลติ มีเดีย (multi media) หลายสื่อในภายหลังเพื่อรวมออนไลน์ ด้วย เพื่อแก้ปัญหาเรื่องการทำงานซ้ำซ้อนกัน และปรับลดค่าใช้จ่ายในการหาข่าว (News gathering) ได้เป็นอย่างมาก เพราะบีบีซี มีจำนวนผู้สื่อข่าวมาก ทั้งภายในและภายนอกประเทศ เช่น การทำงานซ้ำซ้อนกัน เช่น การออกทำข่าวเรื่องหนึ่ง เนื่องจากบีบีซี มีช่องทางการสื่อ (outlets) หลายคลื่นหลายโปรแกรมทั้งวิทยุและโทรทัศน์ จึงมีการส่งทีมข่าวออกไปหลายทีมทำข่าวเดียวกัน สร้างความสับสนให้แก่ผู้ให้ข่าว และบางครั้งสร้างความรำคาญให้แก่ ผู้ตกเป็นข่าว ทำให้ข่าวเดียวจึงมีบีบีซี มากันหลายทีม เคยถูกนาย โคฟี

อันนั้น เลขาธิการสหประชาชาติ ร้องเรียนมาแล้ว ว่า มีทีมงานบีบีซี มาขอสัมภาษณ์ กัน5-6ทีมถามเรื่องเดียวกัน ในวันเดียวกัน “...ฝ่ายบริหารจึงคิดว่าหากมีการวางแผนและจัดระบบอย่างดี จะสามารถลดความซ้ำซ้อนและลด ค่าใช้จ่ายได้ จึงเกิดแนวคิดรวมงานสื่อข่าว หาข่าว News gathering เป็นทีมเดียวกัน ให้ส่งทุก outlets ในช่วงเวลานั้นๆ เพื่อลดความซ้ำซ้อน และ ลดค่าใช้จ่ายลง...” (สมชัย สุวรรณบรรณ, สัมภาษณ์)

ในทางปฏิบัติจะต้องมีการฝึกอบรมทีมข่าวกันใหม่ ให้ทำงานได้หลายสื่อเวลาเดียวกัน ทำให้มีการลดจำนวนทีมสื่อข่าวลงเป็นการลดค่าใช้จ่ายได้ ซึ่งในกรณีของวิทยุโทรทัศน์นั้นทำได้ง่าย และทำได้เลย เพราะงานคล้ายๆ กัน ทางบีบีซี เขาแยกทีม News gathering ออกจากทีม Broadcasts กล่าวคือ ทีมหาข่าวก็ส่งข่าวเข้าส่วนกลาง หรือส่งสดจากพื้นที่ ส่วนทีม ออกอากาศที่สตูดิโอ ทั้งวิทยุและโทรทัศน์ ก็ยังคงแยกสื่อกัน เหมือนกับทีม ออนไลน์ ที่มีทีมคอยรับและ จัดรายงานข่าวลงหน้าเว็บ พร้อมทั้งหารูปประกอบ และหาบทวิเคราะห์เสริมแยกต่างหาก

...ปัญหาและอุปสรรค ที่เกิดขึ้นกับ สนข คือ ทีมงานยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการรวมสื่อ ทีมงานไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงเพราะไม่เห็นประโยชน์ของการเปลี่ยนแปลง ทีมงานยังขาดทักษะในการทำงาน และยังไม่ทำงานลักษณะเป็นทีม มีความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน ทั้งนี้เพราะฝ่ายบริหาร ยังไม่สามารถชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ ของการรวมสื่อ แล้วพนักงานจะได้อะไร นอกจากทำงานมากขึ้น... (สมชัย สุวรรณบรรณ, สัมภาษณ์)

ในระยะแรกของการเปลี่ยนแปลงที่ บีบีซี ก็มีการต่อต้านและคัดค้าน แต่ในเวลาต่อมา มีการชี้แจง และให้มีการทดลองทำเป็น pilot project ทำให้เห็นผลดีของการรวมสื่อ และเงินงบประมาณที่ประหยัด ได้จากโครงการนี้ ก็ไม่หนีไปไหน แต่นำมาเสริมให้ทีมงานหาข่าว ทำงานได้มากขึ้นได้คุณภาพมากขึ้น โดยภาพ รวมทำให้บีบีซี มีผลงานดีขึ้น ทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ คนทำงานส่วนใหญ่ ก็ยอมรับมากขึ้น สิ่งหนึ่งที่บีบีซี ลงทุนมาก ก็คือการฝึกอบรมอย่างจริงจัง ในทุกระดับ ทำให้คนทำงานรู้สึกว่ามีส่วนได้จากโครงการนี้

ไม่เห็นด้วยแนวคิดการทำงานแบบผู้สื่อข่าว 1 คนทำงานได้หลายสื่อ

ผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับแนวคิดผู้สื่อข่าวคนเดียวทำได้หลายสื่อ ให้เหตุผลว่าการให้ผู้สื่อข่าวผลิตข่าวป้อนทั้ง 3 สื่อ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ในคราวเดียวกันนั้น ทำให้คุณภาพของงานด้อยลง ความลึกของข่าวไม่มีเท่าที่ควร ที่เห็นได้ชัดเจนคือสไตส์การเขียนข่าว เพราะลักษณะการเขียนข่าวของวิทยุต้องให้การบรรยายให้ผู้ฟังได้เห็นภาพ ขณะที่ข่าวโทรทัศน์ต้องสั้น กระชับ เพราะธรรมชาติของโทรทัศน์จุดเด่นคือการนำเสนอด้วยภาพ เพราะฉะนั้นหากต้องทำข่าว

ออกหลายสื่อพร้อมๆ กัน จะไม่สามารถทำข่าวออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ทั้ง 2 สื่อ เนื่องจากขาดความชำนาญ หรือเชี่ยวชาญ โดยผู้สื่อข่าวจะเลือกเขียนข่าวแบบง่ายและสั้นที่สุดในสไตส์ข่าวโทรทัศน์ ไม่เหมาะที่จะนำไปออกข่าววิทยุเนื่องจากมีรายละเอียดน้อย ขาดการบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังนั้น การแยกกันทำระหว่างข่าวโทรทัศน์และวิทยุโดยสิ้นเชิง จะทำให้ผู้สื่อข่าวเกิดการพัฒนาเฉพาะด้านและได้ข่าวที่รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ท่ามกลางการแข่งขันในวงการข่าวที่มีสูงมากในขณะนี้

การทำงานแบบผู้สื่อข่าว 1 คนทำได้หลายสื่อ ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต คุณวัฒนา เงินกลม บรรณาธิการข่าวโทรทัศน์ ให้ความเห็นว่า แนวคิดนี้ทำได้แต่ทำได้ยาก และคงไม่ได้คุณภาพตามที่ตัวองค์กรต้องการ เพราะผู้สื่อข่าว 1 คน ถ้าจะทำให้ดีที่สุดต้องทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงสิ่งเดียว เพราะว่าการแข่งขันในปัจจุบันมีสูงมาก ถ้าเป็นสมัยก่อน เมื่อ 10 หรือ 20 ปีที่แล้ว โทรทัศน์มีเพียงแค่ 4 ช่อง 5 ช่อง และที่ต้องทำได้ทั้งวิทยุและโทรทัศน์ เพราะผู้สื่อข่าวมีน้อย ประชาชนไม่ค่อยสนใจมากเหมือนปัจจุบัน การทำคนเดียวทำหลายสื่ออดีตทำได้ แต่ปัจจุบันไม่น่าจะสามารถทำได้ เพราะว่าตัวผู้สื่อข่าวเองไม่มีเวลาที่จะไป เสาะหาหรือเพิ่มความลึกซึ้งในส่วนนี้เพราะตัวเองจะต้องมาเพิ่มกับการเขียนข่าว 3 แบบ ซึ่งเนื้อหาในแต่ละข่าว จะมีลักษณะเฉพาะอยู่ "...การแข่งขันทำให้การทำงานมันยากขึ้น ปัจจุบัน ผู้สื่อข่าว 1 คน จะต้องแข่งขันกับผู้สื่อข่าวอีก 20 คนในแต่ละวัน ในข่าวเดียวกัน ผลที่มันเกิดขึ้นก็คือถ้าคนหนึ่งต้องทำหลายสื่อแล้วมันส่งผลให้ สมมติในการทำข่าวที่จะทำก็ลดน้อยลงไป ทำให้ความลึกของข่าวที่จะได้ก็ลดน้อยลง..." (วัฒนา เงินกลม, สัมภาษณ์)

สอดคล้องกับคุณจิตติมา วุฒิวัฒน์ บรรณาธิการข่าวโทรทัศน์ ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ในสมัยก่อนการทำข่าวระบบนี้เป็นสิ่งที่มีประโยชน์มาก แต่โดยส่วนตัวมองว่าไปด้วยกันไม่ได้ เพราะข่าวโทรทัศน์ต้องสั้นกระชับ ไม่ต้องบรรยายภาพให้เห็น สามารถเห็นด้วยตัวของมันเองอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นตัวผู้สื่อข่าวจะไม่พัฒนาถ้าทำ 3 อย่างในเวลาเดียวกัน ดังนั้น ผู้สื่อข่าวจะเลือกเขียนอยู่อย่างเดียวเขียนอันที่สั้นที่สุดคือเขียนแบบข่าวโทรทัศน์ และการส่งข่าววิทยุจะขาดช่วงของการบรรยายภาพ สร้างความรู้สึกให้ผู้ฟัง ซึ่งมองว่ามันไม่น่าจะเป็นไปได้ เพราะแม้แต่วิทยุของประเทศ จะแยกโดยสิ้นเชิง

...1 ปีของการรวมข่าวทีวีและวิทยุ ไม่เหมือนเดิมเนื่องจากลักษณะของข่าววิทยุ และ ทีวี แตกต่างกันโดยสิ้นเชิงอยู่แล้วในรูปแบบของการนำเสนอ เนื้อหา เพราะฉะนั้นคนทำก็จะอึดอัด เพราะฝั่ง ทีวี ก็จะบอกว่าเด็กเขียนข่าวไม่เคลียร์ ฝั่งวิทยุก็จะบอกว่าเด็กเขียนข่าวแย่ง ในขณะทีอินเทอร์เน็ตก็จะซ้ำ เดียวนี้มันไม่มี

แล้วไม่มีเวลาที่ คน 1 คน จะทำทั้ง 3 อย่าง นี่คือปัญหา... (จิตติมา วุฒิวัฒน์, สัมภาษณ์)

ด้านคุณจำนงค์ ศรัณยพิพัฒน์ บรรณธิการข่าววิทยุ กล่าวว่า สามารถทำได้หลายสื่อในเวลาพร้อมๆ กัน แล้วจะได้มองออกว่าผู้ปฏิบัติงานมีความเชี่ยวชาญอยู่ในมุมไหน ระดับไหน แต่อีกมุมหนึ่ง ที่เป็นข้อที่ความรู้สึกของบุคลากร คือ ไม่อยากทำงานในลักษณะนี้ เพราะมันหนักเกินไป ขณะเดียวกันประสิทธิภาพการทำงานจะลดน้อยลง เนื่องจากแรงจูงใจน้อย การทำงานก็ไม่ทุ่มกับงาน แต่ถ้ามองในมุมส่วนตัวเห็นว่าการที่เข้าทำงานได้หลายสื่อจะเป็นการพัฒนาตัวเองที่จะได้ประโยชน์ ทำให้สามารถทำงานได้หลายอย่าง ขณะเดียวกันคนที่ ไม่พยายามพัฒนาตัวเอง มองแต่ด้านแรงจูงใจอย่างเดียว ทำให้ประสิทธิภาพการทำงานลดน้อยลงไป ขึ้นอยู่กับความกระตือรือร้นของเด็ก ที่ผ่านมาคิดว่าเราพยายามที่จะใช้คนให้ตรงกับความสามารถแต่ด้วยโครงสร้าง อุปกรณ์ มันทำให้เราไม่สามารถใช้ได้เต็มที่

ส่วนผู้ปฏิบัติงานข่าวในพื้นที่ คุณกรรณิกา แก้วใส ผู้สื่อข่าว ก็ไม่เห็นด้วยกับแนวคิด ผู้สื่อข่าวคนเดียวทำงานหลายสื่อ แนวคิดดี แต่ถ้ามองในฐานะที่เป็นคนข่าววิทยุ ต้องอาศัยความคล่องตัวกว่าคนที่วี สามารถรายงานความเคลื่อนไหวได้ตลอดเวลา ขณะที่ทีวีต้องมียุติบัตรประกอบหลายอย่างทั้งผู้ประกาศ ช่างภาพ ทีมรถถ่ายทอดสด ทุกอย่างต้องพร้อม แตกต่างจากวิทยุที่สามารถทำงานเบ็ดเสร็จด้วยที่ตัวมันเอง สำหรับงานที่วีเมื่องานดำเนินการไปเสร็จสิ้นจึงจะออกมาเป็นข่าว ที่ผ่านมามีการร่วมกันทั้งสองสื่อพบว่ามีปัญหา กล่าวคือ ผู้สื่อข่าวกังวลว่าจะส่งข่าวให้ใคร บางครั้งส่งวิทยุเพื่อให้ทันต้นชั่วโมง ทีวีจะได้รับข่าวช้ากว่าในขณะที่เนื้อหาข่าวเดียววิธีการเขียนก็แตกต่างกันวิทยุต้องเล่าให้คนฟังเห็นภาพ ส่วนที่วีมีภาพอธิบายอยู่แล้วทำให้เขียนได้สั้น

เช่นเดียวกับคุณนฤมล อุดมพร ผู้สื่อข่าว มีความเห็นว่า การทำงานร่วมกัน ระหว่างวิทยุ ทีวี และอินเทอร์เน็ต เป็นแนวคิดที่ดี ในการสร้างเอกภาพให้เกิดขึ้นในการทำงานข่าวของกรมประชาสัมพันธ์ อย่างเช่นเมื่อก่อนแยกกัน เวลาไปทีมหนึ่ง ทีวี ทีมหนึ่ง วิทยุทีมหนึ่ง มันซ้ำซ้อน แต่ถ้ารวมกันไปเพียงทีมเดียวได้ข่าวเลย การทำงานไม่ซ้ำซ้อน ก็จะมีทีมที่จะทำงานในประเด็นอื่นมากขึ้น ข้อเสีย คือ จำนวนผู้สื่อข่าวมีมากกว่า ช่างภาพ ทำให้การใช้ทีมไม่พอ ไม่เกิดความสมดุล เมื่อมีการทำงานรวมทั้งสองสื่อก็ทำให้เกิดการตกข่าว แทนที่จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น หากเราปรับปรุงให้มีทีมข่าวสมดุลกัน ทั้งผู้สื่อข่าว ช่างภาพ และรถข่าว เชื่อว่าจะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะทีมข่าวมากการทำงานก็จะครอบคลุมมากขึ้นตามไปด้วย

...คนหนึ่งทำงาน 2 อย่างส่งผลให้เกิดการพะวง นี่คือปัญหาที่ประสบ อีกด้านได้งานดี อีกด้านลดลง เวลาที่ผู้สื่อข่าวจะเจาะเพื่อทำรายงานพิเศษก็น้อยลงไปด้วย แต่วิทยุทำงานง่ายกว่าทีวี เพราะสามารถโทรศัพท์ สัมภาษณ์ แหล่งข่าวได้ แต่ความสัมพันธ์ระหว่าง ทีวี กับวิทยุ มองว่าการทำงาน ทีวี เห็นห่างกับแหล่งข่าวมากกว่า วิทยุสามารถทำรายละเอียดได้มากกว่า... (นฤมล อุดมพร, สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ทรศนะของคนข่าวกรมประชาสัมพันธ์ทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยต่อการทำงานภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำได้หลายสื่อ สามารถจำแนกประเด็นหลักๆ ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1

แสดงความเห็นต่อการทำงานภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำได้หลายสื่อ

ประเด็นความเห็นต่อการทำงานภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำได้หลายสื่อ	
เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- แก้ปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอ - ลดต้นทุนการผลิต - ลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน - เกิดความคุ้มค่า - เป็นการพัฒนาศักยภาพให้ผู้สื่อข่าว - เพิ่มปริมาณข่าวได้มากขึ้น - เกิดเอกภาพในการทำงานข่าวของกรมประชาสัมพันธ์	- คุณภาพของข่าวด้อยลง ขาดข้อมูลเชิงลึก - ธรรมชาติการนำเสนอของแต่ละสื่อไม่เหมือนกัน - ผู้สื่อข่าวควรมีความชำนาญเฉพาะด้าน - ผู้สื่อข่าวต้องส่งข่าวไปนหลายสื่อทำให้ส่งข่าวช้าลง - อุปกรณ์ไม่เพียงพอ เช่น กล้อง เทป เป็นต้น

ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำได้หลายสื่อ

ปัจจัยภายใน

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารงานของสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ ภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำงานได้หลายสื่อนั้น ปัญหาที่คนส่วนใหญ่ เห็นว่า มีความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ การบริหารจัดการ บุคลากร และการจัดการทางการเงิน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การบริหารจัดการ การบริหารงานด้วยระบบราชการไม่เอื้อต่อการทำงานขององค์กรสื่อสารมวลชน เนื่องจากมีขั้นตอนกระบวนการค่อนข้างมาก ขณะที่ธรรมชาติของการทำงานข่าวต้องอาศัยความคล่องตัวสูง คุณเดชอนันต์ ธนानันต์ ผู้อำนวยการส่วนผู้สื่อข่าวและรายงานข่าว ให้ความเห็นว่า ระบบราชการต้องปฏิบัติตามนโยบาย แต่การทำงานในแวดวงสื่อสารมวลชนนโยบายเป็นเพียงหลักให้ผู้ปฏิบัติทำงานไปตามนั้น ซึ่งบางอย่างเป็นได้ตามกระแสเหตุการณ์บางเหตุการณ์อาจขัดแย้งกับนโยบายทั้งหมด

เช่นเดียวกับคุณจิตติมา วุฒิวิวัฒน์ บรรณาธิการข่าวโทรทัศน์ ให้สัมภาษณ์ว่า ระบบราชการ เป็นระบบที่ไม่เอื้อต่อการทำงานในวงกาสื่อสารมวลชน ซึ่งกรมประชาสัมพันธ์มีการเปลี่ยนผ่านผู้บริหารทุกครั้งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เมื่อเปลี่ยนผู้บริหารนโยบายก็ต้องเปลี่ยนตามไปด้วย “...ผลกระทบที่รุนแรงที่สุด ช่อง 11 ในฝ่ายของข่าวทีวี ไม่เคยนิ่งตลอดเวลาที่ตั้งมา 20 ปี ไม่มีความนิ่ง มันจะเปลี่ยนไปเรื่อยๆ จน ณ วันนี้ เปลี่ยนเป็น NBT ซึ่งทุกคนก็เชื่อว่ามันก็ยังไม่นิ่ง ต่อไปก็เปลี่ยนอีก กลับไปที่เก่าก้าวไปข้างหน้าบ้างแต่เดี๋ยวก็กลับมาที่เก่า...” (จิตติมา วุฒิวิวัฒน์, สัมภาษณ์ 1)

ส่วนคุณคณิต จินดาวรรณ บรรณาธิการข่าววิทยุและโทรทัศน์ กล่าวว่า บุคลากรข่าวของกรมประชาสัมพันธ์ มักจะทำงานเพื่อมุ่งประโยชน์ส่วนตนมากกว่านำประโยชน์ขององค์กรเป็นตัวตั้ง

...กรณีของ สำนักข่าว ยุคหนึ่งต้องการรวมและอีกยุคหนึ่งให้แยกกัน จะมีปัญหาระดับข้าราชการที่มีตำแหน่งมีหน้าที่ แต่ละคนต่างเป็นหัวหน้าสาย เป็นบรรณาธิการ หากแยกกัน ซีเท่ากันถามว่าใครจะใหญ่ ซึ่งเหตุการณ์เกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะทุกคนต่างต้องการมีสื่อในมือของตนเองไม่ว่าจะเป็นด้วยเหตุผลอันใด ก็แล้วแต่ เพราะเป็นการสร้างผลงาน ซึ่งหากหัวหน้าสายวิทยุโทรทัศน์ ระดับ ซีเท่ากัน เมื่อรวมกันแล้วใครจะเป็นหัวหน้าใครจะเป็นรองหัวหน้า อันนี้เป็นปัญหาของระบบราชการที่ยังไงก็ต้องเกิดและเป็นสัจธรรมที่ต้องเกิดว่า

ใครจะเป็นคนสั่งการ นักข่าวที่อยู่กับ วิทย์ และทีวีจะเชื่อฟังใคร ซึ่งหากมันชัดเจน ก็สามารถดำเนินการได้... (คณิต จินดาวรรณ, สัมภาษณ์)

2. บุคลากร เนื่องด้วยสำนักข่าวเป็นองค์กรสื่อภาครัฐ ผู้ปฏิบัติงานที่มีบทบาทในองค์กรส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ จึงยึดติดกับวัฒนธรรมองค์กรแบบเดิมๆ มุมมองของผู้บริหาร คุณพรทิพย์ อุทกภาชนี ผู้อำนวยการสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ ระบุว่า คนคือปัญหาใหญ่ที่สุดองค์กร ในระบบราชการที่มีระเบียบขั้นตอนในการบุคลากร และค่าตอบแทนต่ำ เป็นสาเหตุหลักที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานอย่างมาก

...โอกาสที่จะคัดเลือกคนที่มีศักยภาพที่องค์กรต้องการ เป็นเรื่องยาก เนื่องจาก การตั้งเกณฑ์การคัดเลือกคนข้อจำกัดอยู่ และมีค่าตอบแทนที่ต่ำกว่าเอกชนถึง 5 เท่า ซึ่งโดยเฉพาะในองค์กรสื่อของเอกชน สามารถจ่ายเงินได้มากกว่าของราชการถึง 100 เท่า ระบบราชการไม่ใช่คำตอบในการแก้ปัญหา จึงนำระบบบริษัทร่วมผลิตสามารถใช้ เพื่อช่วยเหลือในการจ้างบุคลากรเพราะการจ้างในส่วนของบริษัทร่วมผลิต จะได้แค่อัตราที่ทางราชการกำหนด ไม่มีใครอยู่กับเรา การที่บริษัทร่วมผลิตเข้ามาทำให้เราสามารถจ้างคนในอัตราที่เป็นแรงจูงใจในส่วนหนึ่งที่ทำให้คนอยู่กับเรา อันนี้เป็นทางเลือกแก้ปัญหาภายในการโยกคนกับงบประมาณ พอรับคนที่มีแว้วเข้ามาฝึก สื่อกรมประชาสัมพันธ์เป็นทักษะวิชาชีพกว่าครึ่งหนึ่งของคนที่ทีวี วิทย์ เก่งแล้วมาเลือกไป... (พรทิพย์ อุทกภาชนี, สัมภาษณ์)

ด้านผู้ปฏิบัติงาน คุณวินิดา สุขกาย ผู้สื่อข่าว กล่าวว่า ผู้ปฏิบัติงานข่าวขาดการเอาใจใส่ในการหาข้อมูลก่อนสื่อข่าว หัวหน้าสายหรือบก.ข่าว ไม่ชี้แนะแนวทางให้ผู้สื่อข่าว ต้องทำการบ้าน รู้ประเด็นที่จะทำข่าวหรือนำเสนอในวันต่อไป ทำให้ข่าวที่ผู้สื่อข่าวเขียนข่าวไม่สมบูรณ์

...กรณีเป็นผู้สื่อข่าวทีวี เขียนข่าวแบบฟอร์มทีวี ที่ขาดรายละเอียด เพราะสามารถสื่อทางภาพได้ ไม่สมบูรณ์หากนำเสนอเป็นข่าววิทย์ ขณะที่ ผู้สื่อข่าววิทย์ นำเสนอข่าวที่มีรายละเอียด บางครั้งไม่เหมาะกับการนำเสนอข่าวของทีวี เพราะเยิ่นเย้อมากเกินไป แต่สามารถนำขึ้นอินเทอร์เน็ตได้ ทั้งนี้เพราะผู้สื่อข่าว ไม่ได้เขียนสคริปต์ข่าวให้เหมาะกับการนำเสนอของแต่ละสื่อ... (วินิดา สุขกาย, สัมภาษณ์)

ส่วนผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารมวลชน คุณสมชัย สุวรรณบรรณ อดีตหัวหน้าแผนก ภาษาไทย ปิพีซี ประเทศไทย ให้สัมภาษณ์ว่า ปัญหาอยู่ที่ระดับฝีมือ (skills) ของทีมงานทุกระดับ ตั้งแต่ฝ่ายบริหารลงมาจนถึงระดับ นักข่าว ช่างภาพ หน้าจอ การจัดกราฟฟิก คนตัดต่อภาพ

งานข่าวการจัดประเด็น การเลือกประเด็น ขาดการประชุมหารือ ถกเถียง ขาดการทำงานอย่างเป็นทีม ทีมข่าวยังไม่สามารถแยกแยะ ได้ว่าอะไรเป็นข่าวอะไรไม่เป็นข่าว (What's News?) ถูกชักจูงขึ้นมาจากฝ่ายการเมืองได้โดยง่าย จึงไม่เหมาะสมกับงานข่าว มืออาชีพ

เช่นเดียวกับคุณวีระวรรณ วีระวุฒิ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหาร บมจ. อสมท กล่าวว่า คนอาจถูกวัฒนธรรมองค์กรหล่อหลอมได้ โดยเฉพาะการทำงานในองค์กรราชการ เพราะฉะนั้นองค์กรควรสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร เอื้อทุกอย่างให้เหมือนเป็นการติดอาวุธในการทำงาน

...เป็นที่ทราบกันดีว่า ระบบข้าราชการเป็นระบบที่ชาวบ้านชอบพูดว่าเข้าขามเย็น ขาม หากคนที่เข้าไปอยู่ในองค์กรนั้นแล้ว อาจถูกหล่อหลอมเข้ากับวัฒนธรรมองค์กรนั้นๆ ได้ ซึ่งโดยทั่วไปจะทำงานกันแบบสบาย หากปล่อยไปตามน้ำ เราก็จะถูกวัฒนธรรมองค์กรกลืน ซึ่งมันสามารถปรับปรุงได้ โดยเฉพาะคนที่ เป็นหัวหน้างานจะต้องเสียสละเวลา เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูกน้อง ซึ่งหัวหน้างานต้องตามข่าวสาร บ้านเมืองอยู่ตลอดเวลา รวมไปถึงสถานการณ์ทั่วโลกว่าไปถึงไหน แล้วพร้อมทั้งติดตามการทำงานของลูกน้อง ว่าสามารถส่งข่าวได้ทันเวลาหรือไม่ ซึ่งจะต้องควบคุมไม่ให้เกิดเหตุการณ์อย่างนี้ขึ้น...งบประมาณก็เป็นเรื่องสำคัญ หากไม่มีงบประมาณอาจเป็นอุปสรรคในการทำงาน เข้าค่าตอบแทน การพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อที่จะติดอาวุธให้กับพนักงาน ... (วีระวรรณ วีระวุฒิ, สัมภาษณ์)

3. งบประมาณ เมื่อผู้ปฏิบัติต้องทำงานเพิ่มขึ้นแต่ได้ค่าตอบแทนเท่าเดิม ทำให้ขาดแรงจูงใจในการทำงาน ขณะเดียวกันการบริหารจัดการทางการเงินของสำนักข่าวมีขั้นตอนค่อนข้างมาก ทำให้การเบิกจ่ายมีความล่าช้า คุณวัฒนา เงินกลม บรรณาธิการข่าวโทรทัศน์ มีความคิดเห็นว่า หากบุคลากรได้รับค่าตอบแทนที่ดี จะทำให้มีความทุ่มเทและมีสมาธิในการทำงานมากขึ้น

...ทุกวันนี้องค์กรไม่มีเสถียรภาพทางการเงิน ทำให้พนักงานรู้สึกได้ถึงความไม่มั่นคงในอาชีพ ดังนั้น เรื่องเงินเดือน สวัสดิการ ทุกอย่างที่ทำให้ไม่ต้องกังวลเรื่องปากท้อง สิ่งก็ตามมาก็คือการจะมุ่งสร้างผลงานที่ดี เพราะว่าผลงานดีก็จะได้ รับค่าตอบแทนที่คุ้มค่ากับการทำงานต่อไป....ผลงานของคุณเป็นตัวส่งเสริมให้ องค์กรมันดี หากสวัสดิการที่ดี และนโยบายที่ดี ที่ทำให้คนเกิดความสามัคคี อยากทำงานในองค์กร น่าจะทำให้ส่งผลให้ดีขึ้นได้... (วัฒนา เงินกลม, สัมภาษณ์)

ด้านความเห็นจากผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ คุณนฤมล อุดมพร ผู้สื่อข่าว กล่าวว่า ค่าตอบแทนมีผลต่อการทำงานมาก เพราะต้องเบิกจ่ายกันตามอัตราราชการ ราชการทำงาน 8.00 น. - 17.00 น. แต่ผู้สื่อข่าวต้องทำเกินเวลา ต้องตามประเด็นทุกอย่าง ขณะที่การให้ค่าจ้างมีอัตรา เทียบเท่ากับงานราชการ

.ทำให้ไม่มีขวัญกำลังใจให้คนทำงาน พอทำงานมากแล้วมันได้น้อยก็ไม่มีใครอยากทำ ถ้าคุณเพิ่มงบประมาณตรงนี้ขึ้น ถ้ามีเงิน คนงานเต็มที อยากได้ อะไรคุณสั่งมา อยากได้อะไรทำได้หมด ที่นี้ให้โอกาสเด็กจบใหม่ได้ทำงาน ไม่แต่ไม่ให้ให้ความอยู่รอดกับเรา เพราะนับวันเราต้องโตขึ้น และมีภาระที่ต้องรับผิดชอบเพิ่มขึ้น” (นฤมล อุดมพร, สัมภาษณ์)

ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน

1. แรงกดดันทางการเมือง การที่สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ ไม่สามารถทำงานได้อย่างเป็นอิสระ ยืนอยู่บนขาของตนเองได้นั้น มาจากปัจจัยทางการเมืองที่เข้ามาเป็นตัวกำหนดอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในฐานะสื่อของรัฐ ผู้กำหนดนโยบายกรมประชาสัมพันธ์ อย่างคุณจักรภพ เพ็ญแข รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ยืนยันว่า การเมืองจะส่งผลกระทบตลอดไป

การที่ผมมาเป็นรัฐมนตรี สั่งงานกรมประชาสัมพันธ์ นี่คือการเมืองสั่ง คำถามไม่ได้อยู่ที่การเมืองหรือไม่ แต่อยู่ที่เป็นการเมืองประชาธิปไตยหรือไม่ ถ้าเป็นการเมืองประชาธิปไตยก็พอทนกันได้ แต่ถ้าเป็นการเมืองเผด็จการมันไม่ควรทน แต่การเมืองกับสื่อจะต้องอยู่คู่กันตลอดไปหนีกันไม่ได้ไม่เฉพาะที่กรมประชาสัมพันธ์เท่านั้นทุกที่ แม้แต่บีบีซีก็มีการเมืองแทรก (จักรภพ เพ็ญแข, สัมภาษณ์)

เช่นเดียวกับผู้บริหารระดับสูงของกรมประชาสัมพันธ์ คุณปราโมช รัฐวิจิธ อธิบดี กรมประชาสัมพันธ์ ยอมรับว่าปัจจัยทางด้านการเมืองเข้ามาเป็นตัวกำหนดแต่ไม่ได้เข้ายุ่งเกี่ยวกับการออกแบบโครงสร้างการทำงาน ที่เห็นชัดเจนการเมืองจะไปเน้นเรื่องของเนื้อหา แต่ไม่ได้เน้นเรื่องของวิธีการ

การเมืองเข้ามามีบทบาทในการแยกสื่อกลับไปเหมือนเดิม เป็นเพราะฐานข้อมูล ที่ฝ่ายปฏิบัตินำเสนอให้ฝ่ายการเมืองสั่งการ โดยไม่เข้าใจหรือโดยต้องการ อาณาจักรของตัวเองกลับคืนมา หรือต้องการความสบาย บารมีของตนเอง กลับคืนมา เท่านั้นเอง ในที่นี้หมายถึงในส่วนของการสร้างภาพงาน แต่กระบวนการทำเนื้อหา จริงๆ แล้วกลับเป็นการสนับสนุนการเมืองด้วยซ้ำไป เช่น

รายการ สนทนาประสาสมัคร ใน 1 ขึ้นที่ นายกฯ สมัครพูด ถูกเอาไปเผยแพร่ได้ ก็สื่อ และคนที่ทำงานตรงนี้ ที่จะต้องถอดข้อความทุกวันอาทิตย์ที่นายกฯสมัครพูด ใน 1 ขึ้นสามารถถอดได้ทุกสื่อ แล้วทำไมเราต้องชี้ถึง 3 คน เพื่อถอดข้อความที่เป็นประเด็นเดียวกัน ...ผมมองภาพในเรื่องของโครงสร้างในเรื่องของคน การเติบโตในตำแหน่งเป็นประเด็นสำคัญ เพราะทำให้เกิดความรู้ว่าเค้าไม่ได้โตขึ้น เนื่องจากงานมันมาผนวกกันมันก็เลยลดขนาดลง ซึ่งจริงๆ ไม่เกี่ยวข้องกันเลย มันสามารถทำได้โดยตัวมันเอง (ปราโมช รัฐวินิจ, สัมภาษณ์)

ด้านคุณพรทิพย์ อุทกภาชนี ผู้อำนวยการสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ มีความเห็นสอดคล้องกัน การที่องค์กรไม่เข้มแข็งทำให้ปัจจัยทางด้านการเมืองเข้ามาแทรกแซงได้ง่าย

แน่นอนการเมืองมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการ จะเห็นได้ชัดเลยว่ากรมมีจุดอ่อนเรื่องของคนและงบประมาณ และทั้งสองเรื่องเป็นจุดที่มีความอ่อนไหวมาก ทำให้ต้องใช้ระบบอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง โอกาสที่ถูกแทรกแซงมันมาก การไม่มีบุคลากรอยู่ในระบบจนขนาดที่เรียกได้ว่าเป็นมืออาชีพ คนที่อยู่ได้จนเป็นวิชาชีพ จะต้องอาศัยระยะเวลา แต่ที่กรมประชาสัมพันธ์มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย 3 ปี ก็ถูกไปอยู่ที่อื่น เพราะฉะนั้นความอ่อนด้อย ทำให้เป็นช่องว่างมีพลังจากภายนอกแทรกแซงโดยง่าย จากช่องว่างตรงนี้ไม่ได้ถูกแก้ไขจากต้นทาง แต่กลับแก้ที่ปลายทางตลอดเวลาจากระบบร่วมผลิตก็ดี หรือระบบอื่น (พรทิพย์ อุทกภาชนี, สัมภาษณ์)

ส่วนมุมมองของผู้บริหารระดับกลาง คุณเดชอนันต์ ธานันต์ ผู้อำนวยการส่วนสื่อข่าวและรายงานข่าว กล่าวว่า การเมืองถือเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำงานอย่างมาก เนื่องจากการทำงานของกรมประชาสัมพันธ์ต้องการการกำกับดูแลของสำนักงานนายกรัฐมนตรีการทำงานจึงต้องเป็นไปตามนั้นบางครั้งอาจทำให้เราต้องไม่มีโอกาสทำงานได้เต็มที่เช่นอาจให้เวลาถ่ายทอดสด ติดตามข่าวเฉพาะบุคคลทำให้บุคลากรของเราที่มีน้อยอยู่แล้วต้องแยกไปทำข่าวอีก

เช่นเดียวกับคุณศุภพร สาครบุตร ผู้อำนวยการส่วนผลิตรายการข่าว ระบุว่า เมื่อการเมืองเปลี่ยน ขึ้นอำนาจเปลี่ยน นโยบายของกรมประชาสัมพันธ์ก็เปลี่ยนตามไปด้วย ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ของผู้ควบคุมที่เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ความไม่แน่นอนในนโยบายของผู้บริหาร ที่แกว่งไปตามการเมือง ที่ผ่านมาเราจะทราบว่าจะมีการปรับเปลี่ยน สนข. เป็นอะไรบ้าง บางที่กำลังทำนโยบายตามรัฐมนตรี มีการเตรียมงาน พอการเมืองเปลี่ยนไปก็ไม่เอาแล้วกลับไปทำงานอย่างเก่า สรุปคือการแทรกแซงการทำงานของนโยบายและการเมือง ที่ไม่แน่นอนส่งผลต่อการทำงานของ กรมประชาสัมพันธ์ที่ต้องมีการเปลี่ยนทิศทางการทำงาน อีกเรื่องคือการทำงานของผู้บริหารของกรม เป็นไปตามระบบราชการ นโยบายการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่องมันเลยไม่เกิด (ศุภพร สาครบุตร, สัมภาษณ์)

คุณจำนงค์ ศรีบุญพิพัฒน์ บรรณาธิการข่าววิทยุ กล่าวว่า สื่อของรัฐบาล เวลาที่จะทำอะไรแต่ละครั้ง เจาะลึกลงไป ไม่กล้าเท่าที่ควร และอีกอย่างตรงนี้จะอะไรที่เป็นข้อเท็จจริงและความเป็นจริง จะนำเสนอ ตรงนี้เราเกรงเรากลัว จนกระทั่ง ทำให้รู้สึกว่าจะหากนำเสนอข่าวเอนเอียง แท้จริงความคิดของคนไปไม่ถึงขั้นนั้น ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล การเมืองเปลี่ยนแปลง สื่อของรัฐบาลก็เปลี่ยนไปด้วยตามนั้น ก็เลยไม่มีจุดยืนของตัวเอง

คุณชูชาติ เทศศรีแดง บรรณาธิการข่าวโทรทัศน์ ให้สัมภาษณ์ว่า หากนโยบายการทำงานมาแบบโปร่งใสการทำงานก็ไม่มีปัญหา แต่ถ้านโยบายรัฐบาลมาแบบมีเป้าหมายเฉพาะตัวของใครคนใดคนหนึ่ง จะส่งผลให้การทำงานในระดับองค์กรประสบปัญหาได้ เพราะว่าบางคนอาจไม่อยากทำงานตามนโยบายเท่าไร ซึ่งถ้านโยบายไม่โปร่งใสก็จะทำให้เกิดการแย่งกันทำความดีเพื่อประจบเจ้านาย ในขณะเดียวกัน ก็จะทำให้ไม่เกิดความสามัคคีภายในองค์กร ความสะดวกสามัคคีภายในองค์กรเป็นสิ่งที่สำคัญ หากคนในองค์กรคิดเหมือนกันองค์กรก็จะเดินไปข้างหน้าได้เร็ว แต่ถ้าความคิดแตกแยกองค์กรก็เดินช้า

คุณคณิต จินดาวรรณ บรรณาธิการข่าววิทยุและโทรทัศน์ มีความเห็นความ การนำเสนอข่าวของกรมประชาสัมพันธ์ ค่อนข้างถูกจำกัดกรอบในฐานะสื่อของรัฐและคำว่าสื่อของรัฐจะควมรวมไปถึงคำว่า สื่อของรัฐบาล โดยไม่สามารถจำแนกออกกันได้ อย่างการนำเสนอข่าวของฝ่ายค้านการนำเสนอข่าวประเด็นของผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับภาครัฐ การนำเสนอข่าวของรัฐบาลที่ออกมาเป็นลบ

...อย่างนี้เราไม่รู้จะทำอย่างไร บางครั้งก็มีคำสั่ง บรรณาธิการสั่งเองบ้าง เนื่องจากไม่ต้องการทำรายงานและคำชี้แจง โดยเฉพาะในฐานะสื่อของกรมประชาสัมพันธ์หรือว่าสื่อทั่วไป ซึ่งถือเป็นเครื่องมือหนึ่งของฝ่ายการเมือง เพราะเป็นการเผยแพร่เป็นการสร้างภาพลักษณ์ และสื่อเป็นทุกอย่างเท่าที่มันจะเป็นไปได้ในทุกวันนี้ ทั้งภาครัฐ เอกชน เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม ทุกคนวิ่งหาสื่อ

และในแง่ของกรมประชาสัมพันธ์ การเมืองมีผลมากที่สุดต่อการนำเสนอ เพราะกรอบของเรา ถ้ามองอยู่เฉยๆ ไม่ดีกว่าหรือ ไม่เสียหายอะไร ที่ผ่านมามีตัวอย่างให้เห็นเยอะ การนำเสนอของฝ่ายค้านแล้วเราต้องชี้แจงโดยบางทีโดยเหตุผลมันก็ต้องยอมรับในบางครั้ง ฉะนั้นสิ่งที่เราได้ดูได้ฟังจากสื่อของกรมประชาสัมพันธ์ โอเค ถ้าพูดในแง่ของการเป็นสื่อของรัฐ แต่หากก้าวลึกเจาะประเด็นเราก็ไม่พูดถึงมัน (คณิต จินดาวรรณ, สัมภาษณ์)

ผู้ลงพื้นที่ทำข่าวอย่างคุณนฤมล อุดมพร ผู้สื่อข่าว กล่าวว่า สำนักข่าวมีเรื่องของการเมืองเข้ามาสอดแทรกอยู่ตลอด เพราะว่าหน่วยงานราชการ พอการเมืองเปลี่ยน ระบบก็เปลี่ยน ต้องมาเริ่มต้นใหม่ทุกครั้งที่มีรัฐบาลใหม่

แทนที่จะมีคนมีประสิทธิภาพทำงานมาอยู่ตรงนี้ ก็ไม่มีใครอยากอยู่ ไหลออกไปองค์กรอื่นหมด เพราะว่าที่นี้สร้างคนให้โอกาสคนทำงาน แต่ไม่คิดจะรักษาคคนพวกนี้ไว้ อยากพวกเราที่อื่นเขาไม่รับคนใหม่ แต่ที่นี้รับ เปิดโอกาสให้ประสบการณ์ แต่เขาก็ถือว่าให้ประสบการณ์ให้โอกาสแล้วแต่ไม่ได้ให้เงิน ไม่ให้อะไรอื่น ในขณะที่กำลังเราเติบโตขึ้นสมองเราเติบโตขึ้น แต่คุณไม่ได้ให้อะไรเทียบเท่ากับที่เราเติบโตขึ้น พอรัฐบาลนี้บอกให้เดินไปทางนี้ เดินทางซ้ายกรมเดินทางซ้าย พอเปลี่ยนรัฐบาลกรมก็เดินทางขวา บประมาณที่เคยได้ ทำไปแล้วก็ต้องตัดทิ้ง คนที่เคยทำอยู่ก็ไม่ได้เงิน ถ้าคราวหน้ามาก็ไม่ทำเพราะมันท้อ ไม่อยากทำ (นฤมล อุดมพร, สัมภาษณ์)

ด้านนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อมวลชน คุณสมชัย สุวรรณบรรณ กล่าวว่า ปัจจัยภายนอก ที่มักเกิดขึ้นทุกรัฐบาลคือ นักการเมือง เข้ามาชี้หน้า แทรกแซงการทำงานของ ทีมข่าว ทำให้ทีมข่าวไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่สามารถทำงานตามหลักวิชาชีพ เกรงจะถูกฝ่ายการเมืองกลั่นแกล้ง ซึ่งเกิดขึ้นจริง ทุกยุคทุกสมัย หากยังคงให้นักการเมือง กำกับดูแล หน่วยงานด้านข่าว ก็คงหลีกเลี่ยงไม่พ้น การโฆษณาชวนเชื่อ ทางการเมือง อย่างที่เห็นอยู่ทุกวันนี้ การที่นักการเมือง บอกว่าจะปล่อยให้ทำงานอย่างอิสระ เป็นเพียงข้อกล่าวอ้าง ไม่ใช่ข้อเท็จจริง หากนั่งดูรายการที่ออกอากาศ ทุกวันนี้ ก็เห็นได้ชัด ว่ามีการเมือง ชี้นำ ไม่ได้ทำงานอย่างมืออาชีพ ผิดกับบีบีซี ซึ่งการเมือง และการค้า เข้ามาแทรกแซง ไม่ได้

คุณวีระวรรณ วีระธมม์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหาร บมจ. อสมท กล่าวว่า การเมือง ที่เป็นระบบประชาธิปไตย รัฐบาลต้องตระหนักว่า จะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยว หรือแทรกแซง แต่สามารถกำกับนโยบาย การบริหารงานและเท่าที่ทำงานมา การเมืองไม่ได้แทรกแซงอะไร ซึ่ง

สื่อมวลชนเอง ต้องนำเสนอข้อมูลที่ตรงไปตรงมา ไม่มีอคติ และไม่ทำให้การทำงานของเอ็นเอียง รวมถึงการเสนอข่าวจะต้องมีแง่มุมทั้ง 2 ด้าน

2. แรงกดดันทางด้านเศรษฐกิจ ด้วยงบประมาณที่ได้รับมีจำนวนจำกัด กอปรกับมีข้อกฎหมายบังคับไม่ให้มีการโฆษณาทำให้ต้องสูญเสียโอกาสในการหารายได้เพิ่มเติม นอกจากเรื่องของนโยบายการทำงาน ที่มาจากรัฐบาลทำให้เราขาดอิสระในการทำงาน คุณพันธ์ทิพย์ สุนันทียกุล อดีตรักษาการผู้อำนวยการ สำนักข่าว ให้สัมภาษณ์ว่า ระบบเศรษฐกิจที่มีการปรับราคาขึ้น โดยกำหนดเงื่อนไขมาจากสำนักกองคลังและกรมบัญชีกลาง ทำให้ข้อกำหนดในข้อกฎหมาย ทำให้เราสูญเสียโอกาสในการรับจ้างผลิต รับคนก็ไม่ได้ จะเพิ่มเงินเดือนก็ไม่ได้ และเป็นปัจจัยภายนอกที่สำคัญ นอกจากนี้บริษัทร่วมผลิตก็ถือเป็นปัจจัยภายนอก ที่จะต้องหาผู้สนับสนุน แต่จากข้อกฎหมายที่กำหนดไว้ทำให้ไม่สามารถหาผู้สนับสนุนได้เต็มที่ เขาก็ไม่สามารถหาเงินมาให้เราได้เหมือนกัน นอกจากนี้ยังมีปัญหาในการบริหารงานขององค์กรตัวเองอีก

ตารางที่ 4.2

แสดงปัจจัยภายในและภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและปฏิบัติงาน
ภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำได้หลายสื่อ

ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำได้หลายสื่อ	
ปัจจัยภายใน	
การบริหารจัดการ	ระบบราชการ มีระเบียบขั้นตอนกระบวนการค่อนข้างมาก ไม่เอื้อต่อการบริหารงานของสำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ ในฐานะองค์กรสื่อ ที่ต้องการความคล่องตัวในการทำงานสูง
บุคลากร	คนข่าวกรมประชาสัมพันธ์ ยึดติดกับวัฒนธรรมองค์กรแบบเดิมๆ ที่ผูกโยงกับระบบราชการ ทำให้เปิดรับการเปลี่ยนแปลงได้ยาก มีความเข้าใจในการทำงานไม่มากเท่าที่ควร เงื่อนไขของระบบราชการในการกำหนดจำนวนผู้ปฏิบัติงาน ทำให้ไม่สามารถเปิดรับบุคลากรเพิ่มได้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำได้หลายสื่อ	
ปัจจัยภายใน	
งบประมาณ	สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ ไม่มีเสถียรภาพทางการเงิน ไม่มีอำนาจในการเบิกจ่ายงบประมาณภายในองค์กร ต้องรอการเบิกจ่ายจากกองคลัง ทำให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน ขณะที่ค่าตอบแทนอิงระบบราชการทำให้ผู้ปฏิบัติงานขาดขวัญกำลังใจในการกระตือรือร้นในการทำงาน
ปัจจัยภายนอก	
แรงกดดันทางการเมือง	สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ เป็นสื่อของรัฐ ในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ จึงตกอยู่ภายใต้การควบคุมของภาครัฐอย่างเต็มที่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ก็มักจะมีการเปลี่ยนแปลงการบริหารงานภายในสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ด้วย
แรงกดดันทางเศรษฐกิจ	เงื่อนไขทางข้อกฎหมายบางประการ ทำให้สำนักข่าว ขาดโอกาสในการหารายได้ในการรับผลิตสื่อ เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับมีอยู่อย่างจำกัด ส่งผลกระทบต่อการพัฒนางาน คน และเทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนางานข่าว ของกรมประชาสัมพันธ์

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำงานภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คน ทำงานได้หลายสื่อ พบว่ามีปัญหาเกิดขึ้นในหลายด้าน กลุ่มตัวอย่าง ได้ให้ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนางานข่าวของกรมประชาสัมพันธ์ ออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่

1. ระบบงาน การบริหารของสำนักข่าว ยึดโยงกับการบริหารงานแบบราชการ ทำให้ไม่สามารถเดินหน้าพัฒนาองค์กร และผลิตผลงานได้ไม่เต็มที่ คุณจักรภพ เพ็ญแข รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า การรวมหรือแยกส่วนข่าวโทรทัศน์ และวิทยุ นั้น จริงไม่ใช่การแยกกันทำนโยบายเป็นการรวมเอาทรัพยากรของสื่อโทรทัศน์มารวมเป็นหนึ่งเดียวกันเพื่อมาทำเป็นสถานีโทรทัศน์ระดับชาติ จึงเห็นว่ารวมกันดีกว่า แต่รวมกันแล้วจะต้องออกสื่ออย่างมีระบบ นั้นหมายความว่าฐานข้อมูลข่าวของกรมประชาสัมพันธ์มันควรเป็นหนึ่งเดียว

คือพูดง่ายๆ ว่าคำว่า สนข.กรมประชาสัมพันธ์ ควรจะเป็นศูนย์กลางของข่าวสารจริงๆ แต่การจะนำไปออกในสื่อใดหรือที่เรียกว่า Out1let สามารถที่จะแยกได้ว่า จะออก โทรทัศน์หรือวิทยุแล้วคนที่นำไปออกจะต้องมีเสรีภาพที่จะนำเสนอเนื้อหาตรงนี้ไปปรับปรุงเพิ่ม เช่น รายการถามจริงตอบตรง ทางช่อง NBT ซึ่งอาจนำไปเข้าเว็บไซต์ของกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่ง สนข.เป็นคนป้อนเข้ามา แล้วได้ข่าวว่าการเมืองเป็นแบบนี้ สังคมเป็นแบบนี้ คือให้ฐานข่าวเดียวกันแต่ผู้จัดรายการก็ไปปรุงต่อในแบบบรรณาธิการข่าวรายการนั้น เพราะฉะนั้นการรวมเข้าด้วยกันจะมีการบริหารจัดการที่ดีกว่า และสามารถใช้ประโยชน์ได้ (จักรภพ เพ็ญแข, สัมภาษณ์)

ด้านคุณพรทิพย์ อุทกภาชนี ผู้อำนวยการ สำนักข่าว เสนอให้แก่นโยบายระดับบน หากเห็นว่ากรมประชาสัมพันธ์เป็นสื่อที่สำคัญ เป็นหน่วยงานที่สร้างความเข้าใจระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน จะต้องให้เราเป็นหน่วยงานพิเศษ ที่จะสามารถอยู่ในสภาพของการแข่งขัน ที่มีความก้าวหน้าโดยมีเทคโนโลยีที่และวิชาชีพสนับสนุนเราได้จริงๆ ไม่ใช่ระบบราชการ หรือเรียกว่าเป็นระบบพิเศษที่จะทำให้คนในองค์กรสื่อเติบโตด้วยพลังวิชาชีพจริง

คุณเดชอนันต์ ธนานันต์ ผู้อำนวยการส่วนสื่อข่าวและรายงานข่าว ก็เห็นสอดคล้องกันว่า การทำงานในระดับกรมถ้ามีนโยบายที่ชัดเจนการทำงานในเรื่องแบบนี้จะให้ปฏิบัติอย่างไร เช่นความเร็วกับกันทันเหตุการณ์ ไปไม่ได้กับความถูกต้อง ทั้งนี้เมื่อมีการฟ้องร้องเกิดขึ้นผู้บริหารต้องไม่ปล่อยให้ผู้ปฏิบัติต้องเผชิญกับการฟ้องร้องเพียงลำพัง

ประเด็นไหนที่ช่องอื่นนำเสนอและเราไม่ได้นำเสนอพอไปเห็นก็มักถูกว่าตกข่าว มีแต่เปลี่ยนไปตามช่วงเวลาจริงๆระดับนโยบายของราชการ ไม่มีใครบอกชัดเจนอย่างนั้น หากพิพาทก็แย่งเพราะเฉพาะต้องมีคนคอยดูแลเพราะบรรณาธิการตัดสินใจแทนผู้บริหารได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น ถ้ามีการนำเสนอพิพาทผู้บริหารต้องดูแลไม่ใช่ปล่อยให้เขารับผิดชอบกันเอง (เดชอนันต์ ธนานันต์, สัมภาษณ์)

คุณฐาติ เทศสีแดง บรรณาธิการข่าวโทรทัศน์ กล่าวว่า การนำบริษัทร่วมผลิตเข้ามา ถ้ามุ่งเพื่อพัฒนาองค์กรเป็นเรื่องที่ดี เนื่องจากตัว สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์เป็นหน่วยงานราชการที่ไม่รับคนเพิ่ม ทำให้มีบุคลากรไม่เพียงพอแล้ว ความรู้การพัฒนาเรื่องของเทคโนโลยีสมัยใหม่ก็น้อยลงด้วย ขณะเดียวกันที่นำบริษัทร่วมผลิตเข้ามาเป้าหมายจริงๆ ก็เพื่อ ต้องการพัฒนาความรู้ความสามารถของคนข้างในด้วย และต้องการพัฒนาให้การทำงานของช่อง 11 ก้าวไปข้างหน้าเท่าเทียมกับองค์กรอื่น ซึ่งตรงนี้ถ้าทำได้จะดีต่อองค์กร

อันดับแรกหากพูดถึงร่วมผลิตด้วยก็ต้องทำให้คนร่วมผลิตและราชการเข้ากันให้ได้ก่อนและหลังจากนั้น ต่างฝ่ายต่างเติมความรู้ซึ่งกันและกัน การพัฒนาอันดับแรก จริงแล้วต้องพัฒนาคนที่อยู่ในระดับล่าง พัฒนาทักษะ ให้คน ระดับปฏิบัติงานเข้าใจลักษณะงานที่เป็นแบบสากลก่อน ถ้าพนักงานเข้าใจการทำงาน ของ ช่องเอกชน แล้วปรับตัวเองให้เท่าทันกับช่องอื่นน่าจะทำให้การทำงานของช่องมีความรวดเร็วมากขึ้น (ฐาติ เทศสีแดง, สัมภาษณ์)

คุณจิตติมา วุฒิวัฒน์ บรรณาธิการข่าวโทรทัศน์ ย้ำว่า การแยกโดยสิ้นเชิงพัฒนาคนให้เก่งในแต่ละด้าน คนของกรมประชาสัมพันธ์เป็นคนที่เป็นที่ต้องการอยู่แล้ว หากมองกลับไปมีอยู่กับทุกช่อง

ต้องยอมรับ นั่นคือการพัฒนาคนอยู่แล้ว แต่พอมาตรงจุดนี้มันพัฒนาไม่ได้ เราควรแยกกันโดยสิ้นเชิง เป็นการบริหารงานที่แยกกันโดยสิ้นเชิง อาจจะเอื้อกันได้ในบาง โอกาส แต่ไม่ใช่ทุกข่าว อย่าง บีบีซีก็มีการนำระบบดังกล่าวไปใช้ เพราะมันช่วยประหยัดงบประมาณในส่วนตรงนี้มองว่าอย่างไร แต่บีบีซีก็อยู่ไม่รอดเหมือนกัน บรรทัดฐานแต่ละที่ไม่เหมือนกัน ตัวของบีบีซีมีมาก ต้องยอมรับยามที่บีบีซี รุ่งเรืองที่สุดมีอยู่ทั่วโลก บีบีซีรับคนด้วยพลังกำลังของเงินที่มีอยู่อย่างมหาศาล แต่ ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์เงินน้อย อย่าลืมนะช่างภาพ 1 คน เงินเดือนเพียง 6000 บาท ผู้สื่อข่าว 9000 บาท ด้วยกำลังเงินและทุกอย่างการแยกกันทำงานเป็นสิ่งที่ดีกับทุกฝ่าย (จิตติมา วุฒิวัฒน์, สัมภาษณ์)

คุณจำนงค์ ศรัณยพิพัฒน์ บรรณารักษ์อาวุโส กล่าวไว้ว่า ชาว คือ ข้อเท็จจริง ข้อเท็จจริง ก็คือ ชาว ต้องนำเสนอ หากเสนอแล้วถูกฟ้องร้องจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารชั้นสูงสุด ต้องสร้างระเบียบทำให้ผู้ปฏิบัติงาน มีเกราะป้องกันว่า เมื่อมีการนำเสนอแล้ว จะไม่โดนเล่นงาน หากมีหลักประกันในส่วนนี้ จะทำให้คนชาวกรมประชาสัมพันธ์จะทำงานตามหลักวิธีที่ได้ อย่างเต็มที่มากขึ้น นั่นหมายถึง ไม่เพียงแต่เสนอข้อเท็จจริงเท่านั้น ก็จะต้องตรวจสอบและเสนอแนะได้ ส่วนนี้จะทำให้งานชาวของกรมประชาสัมพันธ์มีจุดยืนที่ชัดเจนมากขึ้น

คุณนฤมล อุดมพร ผู้สื่อข่าว เสนอให้สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์แยกตัวออกจากระบบราชการ เพื่อสร้างความเอกภาพในการทำงาน หากไม่อิงไม่ต้องอิงนโยบายของรัฐบาล ก็น่าจะมีหลักและทิศทางการทำงานที่ชัดเจนมากขึ้น ไม่ต้องเปลี่ยนตามนโยบายของรัฐเมื่อมีการเปลี่ยนชั่วคราวทางการเมือง

2. งบประมาณ เมื่องานเพิ่มขึ้นแต่ค่าตอบแทนเท่าเดิมทำให้บุคลากรขาดแรงจูงใจในการทำงาน รูปแบบการทำงานผู้สื่อข่าว 1 คนทำได้หลายสื่อจึงไม่สามารถขับเคลื่อนได้ดีเท่าที่ควร คุณปราโมช รัฐวิจิ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ ให้สัมภาษณ์ว่า ช่วงการเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการรวมส่วนข่าวโทรทัศน์และวิทยุเข้าด้วยกันเกิดปัญหาในการทำงาน ระหว่างคนรุ่นใหม่กับคนรุ่นเก่าเท่านั้นเอง หากพิจารณาการทำงานของสื่อภาคเอกชน ณ วันนี้ ผู้สื่อข่าว 1 คน ต้องทำได้หลายสื่อ ภาคเอกชนผู้ทำงานด้านสื่อ พบว่า คนหนึ่งสื่อพิมพ์มาจัดรายการวิทยุ มาออกโทรทัศน์ คนทำโทรทัศน์ไปเขียนคอลัมภ์บนหน้าหนังสือพิมพ์ แล้วนำไปออกทางวิทยุ เช่น เนชั่น กรุงเทพธุรกิจ บางกอกโพสต์ ก็เดินเข้ามาสู่ระบบนี้ทั้งหมด 1 ชิ้นงาน สามารถนำไปเผยแพร่ได้หมดเลย จะเห็นได้ว่ายิ่งเทคโนโลยีพัฒนา ไม่มีความจำเป็นเลยที่ต้องไปทำซ้ำ หรือสร้างคนมาเพื่อทำงานชิ้นเดียวกันซ้ำกัน จะเห็นข้อแตกต่าง ผู้สื่อข่าวที่ไปทำงานแล้วทำได้ทุกอย่าง ตรงนั้นค่าตอบแทนในแต่ละอันมีเพิ่มเติมขึ้นให้ ทำให้ความกระตือรือร้นเพิ่มมากขึ้น

คนทำวิทยุ จะไป แอด อพ บวกค่าใช้จ่าย ถ้าลงสิ่งพิมพ์ จะมีค่าตอบแทนเพิ่มเติมขึ้นได้ ในภาคราชการไม่ได้ถูกออกแบบเช่นนั้น อยู่เวรวิทยุก็ได้ค่าตอบแทนเท่านี้ อยู่ดี ๆ ไปให้เค้าทำทีวีเพิ่มแต่ค่าตอบแทนเท่าเดิม แล้วเอาไปทำสารสนเทศด้วย ถามว่าแรงจูงใจมันไม่มีก็ไม่ทำ เป็นหลักง่ายที่เห็นภาพในกระบวนการ และที่กระบวนการมันไม่เดิน พอมันไม่รู้ก็ไม่รับ ไม่รับก็ต่อต้านยิ่งไม่เห็นประโยชน์ก็อยู่แบบสบายๆ อยู่ตรงนี้ไปยังไม่เดินใหญ่เลย (ปราโมช รัฐวิจิ, สัมภาษณ์)

คุณศุภพร สาครบุตร ผู้อำนวยการส่วนผลิตและรายงานข่าว เสนอแนวทางในการพัฒนางานด้วยการสร้างแรงจูงใจ โดยอัตราค่าตอบแทนที่ต้องสมเหตุสมผล เช่นเดียวกับ สื่อสำนักอื่นๆ เช่นข้าราชการเมื่อทำงานไม่ว่าจะเกินเวลาขนาดไหนก็ได้เงินตามอัตราราชการ ซึ่งตัวเลขตรงนี้ต่ำมากหากเทียบกับช่องอื่น เพราะฉะนั้นแรงจูงใจตรงนี้ไม่เกิด ใครทำคนนั้นได้ คือในส่วนของ การเบิกจ่ายบางที่มอบ 1 คนรับผิดชอบ แต่คนทำงานไม่รู้ว่าจะได้เงินเมื่อไหร่ ต่อมาสวัสดิการและ โอกาสการดูงานต่างประเทศ เปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้เสริมการทำงานที่ทำอยู่แล้ว ปัจจุบันสำคัญคือการได้รับพิจารณาให้บรรจุแต่งตั้งให้เกิดความมั่นคงเพื่อจะได้ตรึงคนนี้ให้อยู่กับ สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์

3. บุคลากร ด้วยความเป็นหน่วยงานของรัฐทำให้วัฒนธรรมองค์กรถูกผูกโยงกับความอาวุโส มากกว่าความรู้ความสามารถ ผู้นำทางความคิดจึงกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มผู้ที่เป็น ข้าราชการ ที่มีความยึดติดกับระบบ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจึงทำได้ยาก คุณพันธ์ทิพย์ สุนันทียกุล อติตรักษการผู้อำนวยการสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ มีแนวความคิดว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนถ้าปรับไม่ได้ต้องมีการเปลี่ยน

ไหลน้ำเก่าออกเอาน้ำใหม่เข้ามา โลกมันเปลี่ยนแล้ว เราต้องการน้ำใหม่ และต้อง ยอมรับว่า สนข.อยู่มานานมากแล้ว นานจนกระทั่งมันอึดตัว คิดว่าถ้ามีการ เปลี่ยนเรื่องนี้ได้ ทุกอย่างเดินไปได้ นอกจากนี้ ต้องจัดระบบใหม่ สร้างการมีจิตร สำนึกในองค์กรให้ได้ ให้ทุกคนมีแนวทางว่าเราคือคนของ สนข. ไม่ใช่ฝั่งวิทยุหรือ ฝั่งทีวี ไม่อย่างนั้นก็จะทำอะไรไม่ได้ถ้าไม่ช่วยกัน เพราะไม่ทำให้เกิดการทำงาน เป็นทีม หากรวมกันแล้วยัง แบ่งฝ่ายกันอยู่ ก็ไม่ส่งผลดีต่อองค์กร และไม่มีการ เปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ แบบบนกมอง บนที่สูง ยอมรับ การเปลี่ยนแปลงและสามารถทำการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นให้เดินทางไปในทางที่ มีประสิทธิภาพ และต้องเป็นคนที่เสียสละ เนื่องจากต้องใช้เวลาในการทำงาน มากกว่าผู้อื่น (พันธ์ทิพย์ สุนันทียกุล, สัมภาษณ์)

คุณคณิต จินดาวรรณ บรรณาธิการข่าววิทยุและโทรทัศน์ กล่าวว่า ปัญหาต่างๆ แก้ไขได้มีอยู่ประเด็นเดียว นั่นคือ คนที่ทำข่าวจะต้องมีจิตสำนึกหรือมีแนวคิดมุมมองของการทำ ข่าวให้หลากหลาย

อันดับแรกถ้าจะมีการพัฒนาจริงๆ การพัฒนาข่าวไม่ยากเลย คือต้องพัฒนา ผู้สื่อข่าวให้เป็นผู้สื่อข่าวที่มีคุณภาพ ผู้สื่อข่าวดี ข่าวออกมาย่อมดี และมุมมอง ของหัวหน้าสายการเล่นข่าว การตามประเด็นข่าว การนำเสนอข่าว ต้องให้มี

ความหลากหลาย กล้านำเสนอในสิ่งที่เราอยากเสนอ ซึ่งไม่ยากวิจารณ์ถึงการนำเสนอข่าวของ วิทยุประเทศไทย ช่อง 11 หรือ NBT บางครั้งมีบริษัทร่วมผลิต เข้ามาความคิดการนำเสนอก็หลากหลาย ก็กระจายกันออกไป ตรงนี้ไม่รู้ว่าจริงๆ แล้วเป็นอย่างไร แต่ทุกครั้งก็กลับมาได้ด้วยดี (คณิต จินดาวรรณ, สัมภาษณ์)

ด้านคุณสมบัติ จันทรพิทักษ์ บรรณาธิการข่าววิทยุ กล่าวว่า อุปสรรคที่เกิดขึ้นในช่วงที่ผ่านมา เรื่องหนึ่งที่แก้แล้วไม่เคยตกคือ คนของ สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ มีหัว 2 หัว ในหัวเดียวกัน หัวหนึ่งคือสื่อมวลชนอีกหัวหนึ่งคือข้าราชการ ต้องช่างน้ำหนกให้ตี ทำทุกอย่างให้สมดุลกัน อย่างที่บอกถ้ายึดความเป็นราชการจนมากเกินไป จะทำให้ความรู้สึก ความเป็นสื่อมวลชนเสีย และถ้ายึดความเป็นสื่อมวลชนมากเกินไป ก็ทำให้การที่ตัวเองเป็นข้าราชการอยู่ด้วยความมีปัญหาทั้งหมดนี้ อยู่ที่จิตสำนึกและวิธีการว่าจะทำอย่างไร และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ นโยบายของผู้บริหาร หากผู้บริหารให้ทำงานอย่างอิสระเต็มที่ มีการบริหารจัดการกันเอง

นโยบายในแต่ละยุคแต่ละสมัยมันไม่เหมือนกัน และไม่สามารถปฏิเสธไม่ได้ด้วยว่า ในยุคของ พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ก็มีการแทรกแซง แต่ก็เป็น การแทรกแซงที่ผ่านมาจากมติการประชุม แล้วเอาคนประชาสัมพันธ์ไปเป็นกรรมการ ไปกันเกือบทุกคณะ ซึ่งมีกระบวนการนำมาซึ่งปัจจัยทำให้เราต้องเสนอต่างกัน บางยุคบางสมัยเล่นส่งกันดื้อๆ ไม่พอใจก็โทรศัพท์ด่ากัน แต่ยุคท่าน พล.อ. สุรยุทธ์ ใช้วิธีนี้ มันเหมือนกับการขอความร่วมมือมากมาย

ทางออกในการแก้ปัญหา ต้องตั้งแผนยุทธศาสตร์ที่ได้รับการยอมรับ หมายความว่าเราทำแผนอะไรขึ้นมามักจะถูกลื้อไปตามยุคตามสมัย (ทางการเมือง) ซึ่งหากมีแผนยุทธศาสตร์ที่ได้รับการรับรองว่าต้องดำเนินตามแผนนี้ในระยะเวลา 5 หรือ 10 ปี เพียงแต่ว่ามันมี 2 อย่างคือ ยุทธศาสตร์กับยุทธวิธี มันปรับเปลี่ยนได้ตามยุคสมัย ตามองค์ประกอบและสิ่งแวดล้อม แต่ปัญหาคือเมื่อเราเสนอยุทธศาสตร์เข้าไปแล้ว มันกลับกลายเป็นว่ามักถูกด้านเสมอ ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกทั้งหมด แต่ถ้ามีแผนยุทธศาสตร์ที่มีความแน่นอนตายตัว ณ ช่วงเวลาหนึ่งมันจะง่ายต่อการทำงาน (สมภพ จันทรพิทักษ์, สัมภาษณ์)

4. เทคโนโลยี การติดต่อประสานงาน การดำเนินโครงการต่างๆ ในระบบราชการมีขั้นตอนและระเบียบที่เป็นข้อจำกัด ส่งผลต่อความคล่องตัวในการพัฒนางานเป็นไปได้ช้า อีกเรื่องหนึ่งที่เป็นปัญหา นั่นคือ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในงานข่าวจึงหยุดชะงัก คุณเอนก เกตุเฒ่า ผู้อำนวยการส่วนเทคนิคข่าว กล่าวว่า ขณะนี้เทคโนโลยีได้มีการพัฒนาไปมากแล้วทำให้

เทคโนโลยีเดิมขาดการพัฒนาไป เทคโนโลยีที่อยู่นั้น ยังเป็นเทคนิคระบบที่ใช้มา ตั้งแต่วันตั้ง
สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์มา จนถึงทุกวันนี้ ปัจจุบันเทคโนโลยีที่ใช้มีความจุในจัดเก็บน้อย ซึ่ง
ขณะนี้เทคโนโลยีดังกล่าวได้พัฒนาไปมาก

เรานำเทคโนโลยีมาใช้ก่อนที่อื่นเพียงแต่ว่าเราไม่ได้พัฒนาเท่านั้นเอง ไม่ใช่ที่เรา
ไม่พัฒนาเพียงแต่ว่าซอฟต์แวร์ เป็นเทคโนโลยีเก่าและทางบริษัทผู้ผลิตไม่พัฒนา
นานแล้ว เขาปล่อยให้เทคโนโลยีตายไป แต่ว่าอุปกรณ์ตัวนี้เราก็ยังใช้ได้ ก็มี
ปัญหาอุปสรรคว่าคนไม่ค่อยรับไอที...การที่เทคนิคทางด้านเทคโนโลยีไม่พัฒนา
นั้น เป็นเรื่องของเทคโนโลยี เป็นเรื่องของซอฟต์แวร์ ไม่ใช่งบประมาณ เทคโนโลยี
ที่ใช้เป็นซอฟต์แวร์ที่บริษัทไม่พัฒนาต่อเท่านั้น การใช้งานยังใช้ได้เพียงไม่ทันสมัย
เท่านั้น (เอก เกตุเอม, สัมภาษณ์)

ด้านคุณจักรภพ เพ็ญแข รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เห็นว่า แนวทางการนำ
บริษัทร่วมผลิตเข้ามา ถ้ามุ่งเพื่อพัฒนาองค์กรเป็นเรื่องที่ดี เนื่องจากสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์
เป็นหน่วยงานราชการที่ไม่รับคนเพิ่มเลย นอกจากบุคลากรจะไม่เพียงพอแล้ว ความรู้การพัฒนา
เรื่องของเทคโนโลยีสมัยใหม่ก็น้อยลงด้วย ขณะเดียวกันการนำบริษัทร่วมผลิตเข้ามาทำงานนั้น
หากมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของคนข่าวกรมประชาสัมพันธ์ และสนับสนุนงบ
ประมาณในการพัฒนาเทคโนโลยี ถ้าทำได้จะดีต่อองค์กร

คุณศุภพร สาครบุตร ผู้อำนวยการส่วนผลิตรายการข่าว กล่าวว่า เทคโนโลยีสื่อ
เปลี่ยนเร็ว การที่พยายามรับจ้างผลิตสื่อจากหน่วยงานต่างที่ทำตามระเบียบที่กรมทำได้ ก็ทำ
เพื่อให้อุปกรณ์เครื่องมือทันสมัยอยู่ตลอดเวลาโดยนำเงินที่ได้จากรายได้บริษัทร่วมผลิตมาใช้ เช่น
การซ่อมกล้อง อาจไม่ใช่วิธีที่ถูกต้องทั้งหมดแต่เป็นการแก้ปัญหารายวัน

ตารางที่ 4.3

แสดงผลสรุปข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนางานข่าวของกรมประชาสัมพันธ์
ต่อการทำงานภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำได้หลายสื่อ

ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนางานข่าวของกรมประชาสัมพันธ์ ภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำได้หลายสื่อ	
ระบบงาน	ต้องมีนโยบายการบริหารงานที่ชัดเจนไม่เปลี่ยนแปลงตามกระแสการเมืองหรือจัดตั้งเป็นหน่วยงานพิเศษ มีการบริหารจัดการที่เป็นอิสระจากภาครัฐ หน่วยงานต้นสังกัดมีระเบียบในการคุ้มครองการปฏิบัติงานของบุคลากรข่าว กรมประชาสัมพันธ์ ควรทดลองการทำงานแบบผู้สื่อข่าวคนเดียวทำได้หลายสื่อ คู่ขนานกันไปกับการทำงานแบบเดิมคือแยกกันทำเฉพาะสื่อโทรทัศน์ หรือวิทยุอย่างใดอย่างหนึ่งสักระยะหนึ่ง เมื่อมีการยอมรับการปรับเปลี่ยนก็เริ่มทำงานอย่างเต็มรูปแบบได้
งบประมาณ	งานเพิ่มเติมต้องมีการเพิ่มค่าตอบแทน เป็นการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน
บุคลากร	สร้างค่านิยมใหม่ให้กับคนข่าวกรมประชาสัมพันธ์ ให้เปิดรับการเปลี่ยนแปลง ไม่ยึดติดกับวัฒนธรรมองค์กรที่อิงกับระบบราชการ และควรสร้างความรู้สึกรับผิดชอบในการทำงานให้มากขึ้น
เทคโนโลยี	ระบบราชการมีขั้นตอนมาก ยากต่อการพัฒนาในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะเทคโนโลยี ขาดช่วงในการพัฒนา จึงต้องทำบริษัทเอกชนเข้ามาร่วมผลิต เพื่อสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนา

สรุป

ส่วนที่ 1 ศึกษาการบริหารงานของสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ ภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำงานได้หลายสื่อ

การบริหารงานของสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ ภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำได้หลายสื่อนั้น เพื่อยกระดับกองข่าวในประเทศ (Local News Divisions) ขึ้นเป็นสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ โดยนำเอากองข่าวต่างประเทศ (International News Divisions) และฝ่ายข่าว สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 มารวมเข้าด้วยกัน เพื่อยกฐานะจากผู้อำนวยการกองระดับ 8 เป็นผู้อำนวยการสำนักระดับ 9 เมื่อมียกฐานะขึ้นเป็นสำนักข่าวแล้ว ผู้อำนวยการสำนักข่าวขณะนั้นเมื่อปี 2538 ได้กำหนดแนวทางในการทำงานของผู้สื่อข่าวกรมประชาสัมพันธ์ โดยผู้สื่อข่าวแต่ละคนจะต้องทำงานได้ 3 สื่อ ในการผลิตภาพ เสียง และตัวหนังสือ เพื่อส่งข่าวเข้าไปจัดเก็บในฐานข้อมูลข่าว โดยกองบรรณาธิการข่าว โทรทัศน์ วิทยุ และสารสนเทศ สามารถเรียกข้อมูลไปใช้ได้ทันที เพื่อประหยัดงบประมาณ และพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถทำงานได้หลากหลายครอบคลุมในหลายสื่อที่สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ ให้บริการ ทั้ง โทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต ซึ่งถูกนำมาเป็นกำหนดเป็นนโยบายสมัยที่คุณปราโมช รัฐวิจิตร เป็นอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ ในปี 2550 โดยการรวมกันระหว่างส่วนข่าววิทยุ และโทรทัศน์ ใช้ระบบอินเทอร์เน็ตระบบถึงข่าวออนไลน์ ในการเชื่อมโยงเพื่อใช้ข้อมูลร่วมกัน

ส่วนที่ 2 ปัญหา และแนวทางในการพัฒนาการบริหารงาน ของสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์

เนื่องด้วยสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ เป็นสื่อของรัฐที่อิงกับระบบราชการมีระบบระเบียบขั้นตอนในการดำเนินงานที่ซับซ้อน ประกอบกับบุคลากรส่วนหนึ่งเป็นข้าราชการ ทำให้ยึดติดมีวัฒนธรรมแบบเดิมๆ นำมาซึ่งบุคลากรส่วนหนึ่งปฏิเสธการเปลี่ยนแปลงระบบการทำงาน ด้วยเหตุนี้ปัจจัยภายในด้านบุคลากร และระบบการบริหารจัดการ จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานของกรมประชาสัมพันธ์ภายใต้แนวคิดผู้สื่อข่าว 1 คนทำได้หลายสื่อ ส่วนปัจจัยทางด้านการเมือง เป็นปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการบริหารและการปฏิบัติงานของคนข่าว กรมประชาสัมพันธ์อย่างยิ่งยวด ทั้งนี้ จึงควรมีการปรับระบบการบริหารจัดการสำนักข่าว กรม

ประชาสัมพันธ์ ให้เป็นอิสระมีความคล่องตัวในการบริหารมากขึ้น รูปแบบองค์กรพิเศษ หลีกเลียงการแทรกแซงของฝ่ายการเมือง สร้างวัฒนธรรมองค์กรใหม่ โดยปลูกฝังจิตสำนึกให้คนข่าว กรมประชาสัมพันธ์ ไม่ยึดติดกับระบบการทำงานแบบราชการ กอปรกับการเพิ่มค่าตอบแทนให้ในอัตราที่สูงขึ้น เมื่อผู้ปฏิบัติต้องมีภาระกิจที่ต้องรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นแรงจูงใจในการทำงาน